

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 35. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás Magyarország tenyésztőihez.

A bolgár kormány elhatározta, hogy a jelesebb külföldi állatfajtákból állami tenyészeteket fog felállítani és ezen tenyészetek anyagát Magyarországból is óhajtja beszerezni. Ezen körülmény nagy fontossággal bír a magyarországi tenyésztőkre, mert Magyarország csak a kelet felé gravitálhatván, alkalmat nyújt tenyésztőinknek arra, hogy maguk részére új piacot szerezzenek meg. A bolgár kormány hozzánk intézett megkereséséből azt vesszük ki, hogy nemcsak jelenben, hanem jövőben is számíthatunk az ő vásárlásaikra. Szükséges ennél fogva, hogy tudomással bírjunk arról, hol vannak Magyarországon oly tenyészetek, ahová a bolgár kormány megbízottjai bizalommal fordulhatnak. Kérjük ennél fogva tisztelettel tagjainkat és az érdeklődőket, sziveskedjenek bejelenteni egyesületünknek a következőket:

1. Hol vannak schwitzi és szimmentháli szarvasmarhatenyészetek, hol vannak York-hire, Berkshire és Mangalicza sertésenyészetek, továbbá Rambouillet, Cotswold és South-down sertésenyészetek. Megjegyezzük, hogy azon tenyészetek bejelentése, a melyek az országos törzskönyvben benne vannak, nem szükséges, miután azok nálunk nyilván tartva vannak.

2. Kérjük bejelenteni továbbá a fent nevezett állatfajtákból jelenleg eladó állatokat, úgy a him, mint a nőnemű ivadékokat, melyek mint tenyészállatok kiválóak és pedig részletesen a nem, kor szerint és az egyes állatok árának megjelölésével. Továbbá azt is kérjük közölni, hol van a tenyészetnek vasút állomása és ki van az eladással megbízva. A bejelentéseket kérjük június hó 15-ig beküldeni, hogy a beérkezett adatokat a bolgár kormány rendelkezésére bocsájtassuk.

Forster Géza.
igazgató.

Megjelent

az OMGE. kiadásában megjelenő lapok és kiadott könyvek nyomtatott jegyzéke. Ezen jegyzékben fel vannak mindama művek sorolva, melyekből még példányok kaphatók; nagyobb megrendeléseknél tetemes árleszállítás nyújtatik. A jegyzék kívánatra bárkinek is megküldetik, ha ez iránt egyesületünkhez fordul.

Igazgató.

1898. évi május hóban befizetett alapítványi kamatok és tagsági évdíjak nyugtázása.

I. Alapítványi kamatok.

Hátralékok 1897-ről: Báró Bánffy Dezső 40 kor., gróf Bethlen András 21 kor., Majláth István 21 kor., Rónay Ernő 21 kor., Sztankovánszky János 42 kor.

1898-ra: Báró Bánffy Dezső 20 kor., gróf Bethlen András 21 kor., Bossányi László 22-06 kor., Rónay Ernő 21 kor., Siklóssy Gyula 21 kor., Sztankovánszky János 42 kor.

II. Évdíjak.

Hátralékok 1897-ről: Hackl István 30 kor., Jablonszky György 20 kor., Püspöky Géza 20 kor.

1898. évre: Andráskovits József, Abeles Albert, dr. August Zsigmond, Auspitz Ignác, Bartha Antal, Baumgarten Pál, Bauer Mihály, Braun Lajos, Bibó Dénes, dr. Biró Lajos, Böhm Miklós, Bähr Gusztáv, Barcza Károly, Bartakovits Agost, Bischitz Artur, Bohus László, Boronkay György, Békei uradalom, Brezovszky Lajos, Bernrieder János, Borbély Géza, Brüll Henrik, Bpest X. ker. kör., Breuer Testvérek, Blau Sándor, Baranyay Pál, Baratta Alajos báró, Benediety Gyula ifj., Bosnyák Mihály, Blau Adolf, Csernyus Allan, ifj. Cséry Lajos, dr. Chorin Ferenc, gróf Cebrián László, Czibur Pál, Czako József, gróf Csáky Vidor, Csiky Gyula, Deutsch Sándor Bpest, Deutsch Béla, Dietl Emil, Dezső Ödön, Deutsch Sándor Pta.-Páhi, Dankó Adorján, Diószegi czukorgár, Damaskin Arzén, Deutsch Samu, Diószeghy Zoltán, Dely Imre, Dittfurth Mór, Dörny József, Ehrenreich József, Eszterházy László gróf, Ehrenfeld Antal, Eördögh János, Edelstein Armin, Eczken János, Eigel Nándor, Förster Aurél, Fränkel Samu, Ferenczy Kálmán, Forray Henrik, Fölsinger Ferencz, Frankl Ede, Fáy Béla, Fáy Viktor, Frankl Samu, Fowler John et Comp., Gáspár János, dr. Glosz Ferencz, Gajári Ödön, Griebisch Béla, Gazdák tejsarnoka Pécs, Harkányi Andor báró, Harkányi János báró, Herzog Mór, dr. Hirsch Alfréd, Hegedüs József, dr. Hegedüs János, Hartmann Márton, Haudek Agoston, Ha-

raszti Sándor, Hevesy László, Herfelendy József, Hönig Dávid, Hódmezővásárhelyi gazdas. egyes., Jerfy Ferencz, Jakab Mátyás, Jankovich Bésán Gyula, Jerfy Adolf, Ivády Béla, Kiss Lajos, Keresk és iparkamara Szeged, Konez András, Kluge Ferencz, Kulhanek Ferencz, Komlós Ede, Kovách János Madi, Küffner Károly diószegi, Kovách Imre, B. Kobek István, B. Kobek Kornél, Kokas József, Kherndl Imre, Karsay Lajos, Kleiszner Károly, Korda Andor, Kovách László Madi, König Károly Moóri, Königswarder Hermann báró, Kuzma Gusztáv, Krisztinkovich Dénes, Lukács György, Libits Adolf, Lóvas Sándor, Liebermann Leó, Löwenstein Emil, Löwensohn Ernő, Lukács Gyula, Metzger György, Matisz Lajos, Mandello Gyula, Magyar Kázmér, Matisz Pál, Mandel József, Magyary Andor, Makfalvay Géza, Mailáth Ferencz, Mándy Samu, Mayer Pál, Molnár Gusztáv Leveleki, Molnár István, Nagy Vincze, Nyiri János, Negró Adolf, Oppenheim Emil, Oppenheim Henrik, O-Kanizsai gazdakör, dr. Óváry Ferencz, Perényi Antal, Patonai László, Püspöky Géza, Pogány Lajos, Póka Lajos, özv. Péchy Constantin grófnő, Papolezy Béla, gróf Pálffy János ifj., Pless Mór, dr. Popovits Sándor, Pottornyai Miklós, Radits István, Rudnay Béla, Szondy János, Székely Salamon, Szántó Menyhért, Strasser Henrik, Sigray Pál, Somló Jakab, Sierbán János, Számek D. Adolf, Steinhauz Sándor, Szentkirályi Kálmán, Szájbély Árpád, Telek Gyula, Tschida Artur, Wighart Ernő, Várady Lipót, Wertheimstein Alfréd, Wolf Ernő, Weisz Pál báró, Zeyk József báró idős., Zimburg Alajos 20—20 korona; Bakay Oszkár, Malina Gyula, Nyikos Gyula és Wolfner Vilmos 10—10 korona.

Gabonauzsora Torontál vármegyében.

A „Köztelek” f. é. május hó 11-iki számában, fenti czim alatt közölt cikkemben reámutattam gazdaközönségünk romlásának, tönkretűnésének első rendű tényezőjére: a gabonauzsorára. Bemutattam a Torontál vármegyében legnagyobb apparátussal dolgozó *Schlesinger és Polakovics*, budapesti gabonacég ez irányú működését s ennek kapcsán szóról-szóra idéztem a fenti cég és Szubics Józsa, szerbbökai gazdálkodó között létrejött szállítási szerződést. Az idézett szerződés 5-ik pontja szerint Szubics Józsa megengedi, hogy a cég javára a szállítás biztosításul bizonyos legmagasabb vételári összeg kebeleztesék be ingatlanaira. Ez a legmagasabb vételári

A cséplési idényre ugy bel- mint külföldi szenekre

igen kedvező ajánlatokkal készséggel szolgál

a MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Mai számunk 16 oldal.

összeg a szállítási ár kétszeresénél is nagyobb volt.

A szerződés napvilágra hozatala azonban úgy látszik nem volt inyére a *Schlesinger és Polakovics* cégnek, amennyiben a cég egyik képviselője sebtében megjelent a „Köztelek” szerkesztőségében s az általam közölt szállítási szerződéssel teljesen azonos, de az 5-ik pont kitöltése nélküli eredeti szerződést mutatva fel, az 5-ik pontra nézve: **rektifikációt kért.** A cég megbízottja még azt is állította, hogy *Szubiics Jóczával szemben a cég bekebelezést nem eszközölt soha.*

Az állítólagos eredeti szerződés ily módon felmutatásával szemben a cég megbízottjának szavai valószínűnek is látszottak, annál inkább, mert azon ellenvetésre, hogy a szerződés esetleg két példányban lett kiállítva, az egyik az 5-ik pont kitöltése nélkül, a másik pedig az 5-ik pont kitöltésével, a leghatározottabban azt állította, hogy a szerződés csak egy példányban lett kiállítva és aláírva s ez a felmutatott.

A dolog ily módon mind bonyolultabbá válván, az OMGE. megbízottja, ez ügyben leutazott Szerb-Bókára. Utánjárása meglepő eredményre vezetett. Személyes érintkezésbe lépett *Szubiics Jóczával*, kitől az ügy mibenállásáról felvilágosítást, majd egy nyilatkozat aláírását kérte. *Szubiics Józsa* azonban oly ravaszán és ellentmondóan tüntette fel a tényállást, hogy első pillanatra azon benyomást keltette, hogy **be van tanítva** s az ügy lényegére vonatkozó nyilatkozatát semmiképpen sem akarta aláírásával is igazolni. Végre azonban arra mégis reávehető volt, hogy aláírt egy oly értelmű nyilatkozatot, mely szerint a *Schlesinger és Polakovics* cég, *tényleg eszközölt a szállítási szerződésből kifolyólag, bekebelezést ingatlanaira.*

A község házában, a község pecsétjével hitelesített nyilatkozat a következő:

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy *Schlesinger és Polakovics* gabonakereskedő cégnek 1897. évben én és két társam 100, szóval Egyszáz métermázsza búzát adtunk el 5 frt 90 kr, azaz öt forint 90 krajával métermázsáját, de később olyképp egyeztünk meg nevezett céggel, hogy métermázsánkat 10 frtot, szóval tíz frtot, s ez összeg után a végleges kiegyenlítésig 7% kamatot fizetünk, mely 1000 forint, azaz egyezer frtot kitevő tőke összeg nevezett cég javára telekkönyvileg biztosított.

Kelt Szerb-Bókán, 1898. évi május 28-án. Előttünk:

Zappe Péter, s. k. P. H. Szubiics Józsa, s. k.
Zsiva Jurisin, s. k.

A *Schlesinger és Polakovics* cég megbízottjának ez irányú nyilatkozata tehát nem volt igaz.

Az OMGE. megbízottja, alighogy eltávozott a község házáról, a még ott maradt *Szubiics Józsa* oda nyilatkozott, hogy néhány nappal ezelőtt a *Schlesinger és Polakovics* cégtől, egy szerb nyelven írt levelet kapott, melyben tudtára lett adva, hogy *valaki* (?) a szállítási szerződése ügyében fel fogja őt keresni: **de mindenről hallgasson.** Előadta továbbá, hogy a szállítási szerződést két példányban írta alá s az egyiket az 5-ik pont, tehát a legmagasabb vételári bekebelezési rész is ki volt töltve.

Ezen nyilatkozatait a község jegyzője és segédjegyzője előtt tette meg, kik nyomban

felszólították egy ily értelmű nyilatkozat aláírására. Ezt azonban megtagadta. Már most, nem lévén egyéb hátra, a jegyző és segédjegyző, a *Szubiics* hallottakat külön-külön írásba foglalva, két tanu által előttemezt s az alább közölt nyilatkozatban igazolták.

A község jegyzője a hallottakról következőleg nyilatkozik:

Nyilatkozat.

Alulírottak ezennel igazoljuk, miszerint *Szubiics Józsa* (Kosztin) szerb-bókai lakos azon időben, midőn *Szigethy Vilmos* hírlapíró és *Buday Barna* a Budapest gazdasági egyesület titkára, *Schlesinger és Polakovics* gabonakereskedő cég elleni ügyükben itt jártak, a mondott két ur részére kiállított nyilatkozat aláírása s azok eltávozása után előtünk kijelentette, hogy ő tudta már előzőleg, hogy mi járatban vannak az urak, mert egy szerb nyelvben érkezett levélben említett cég őt értesítette azok céljáról s egyben kitanították, hogy megkezdésük esetén mikép nyilatkozzék.

Kelt Szerb-Bókán, 1898. évi június 2-án.
Johan Lischka, s. k. Zappe Péter, s. k.
Hollesovszky Lajos, s. k. jegyző.
Lázár Ferenc s. k. albíró.

A község segédjegyzője pedig a következő nyilatkozat megtevéseiről tanuskodik.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, miszerint *Szubiics Józsa* (Szosztin) szerb-bókai lakos előttem kijelentette, miszerint ő 1897. évben *Schlesinger és Polakovics* gabonakereskedő cégnek előre eladott búzamenyiségről egy úgynevezett „Schluss”-t állított ki, mely „Schluss”-ban 5-90 kr lett métermázsánkat kikötve; s miután a szállítás idejekor ő a búzát nem volt képes a cégnek beszállítani, olyképpen egyeztünk meg, hogy ő az 5-90 kr helyett 10 frtot fog fizetni. Ezen megegyezésük folytán újabb „Schluss”-t kötöttek, illetve ő ilyet újból kiállított, s lekötölte magát, hogy ezen második „Schluss”-ban kikötött 10 frt, szóval tíz forintnyi ár erejéig fentemlített cég magát telekkönyvileg birtokára bekebeleztesse.

Szerb-Bókán, 1898. évi június hó 2-án.
Johan Lischka s. k. Redensteiner Viktor s. k.
Hollesovszky Lajos s. k. tanuk.

Való tehát, hogy a *Schlesinger és Polakovics* cég, *Szubiics* ingatlanaira bekebelezést eszközölt, való tehát, hogy a szállítási szerződés két (2) példányban lett kiállítva, való tehát, hogy az egyik szerződési példány 5-ik pontja, — a legmagasabb vételári bekebelezést illetőleg — aláírásakor már ki volt töltve. Tehát mi nem igaz: mindaz, amit a *Schlesinger és Polakovics* cég megbízottja állított, elejétől végig.

Hogy a *Schlesinger és Polakovics* cégnek azon eljárása, melylyel egy a valóságnak megfelelő tény, hamis uton, teljes rosszhiszeműséggel akar rektifikáltatni, tisztességes eljárásnak éppen nem nevezhető: ehhez azt hiszem nem kell bővebb kommentár.

Afelett azonban csodálkozom, hogy a *Schlesinger és Polakovics* cég, miért igyekezett éppen az 5-ik pontot rektifikáltatni: mikor a cikkemben kifejtett gabonauzsora, nem itt gyökeredzik, hanem a kötési és a szállítási árkülönbözet nagyságában?

Hisz nem az a lényeg, hogy eladó ingatlanára 2—3-szor akkora összeget kebeleznek be biztosítékul, mint amennyi a vételár, hanem hogy a cég a gazdának vételárul, avagy előlegül adott pénzét, 100—1000%-al kamatoztatja a gazda rovására.

Ha a *Schlesinger és Polakovics* cég érzi azt, hogy a tisztesség határain belül mozgott mindig s a gazdákkal szemben csak egy

kevésbé is méltányos eljárást tanusított: úgy nekik ennek a megegyezésére kellett volna törekedni s nem az 5-ik pontra belekapaszkodni.

Amint a cég az eddigiekből láthatja, közölt adataim a való tényállással teljesen megegyeznek s azokat cselfogással meg nem döntheti, annál kevésbé, mert ez ügyben mindent személyes meggyőződés alapján írtam és írok s adataimat képes vagyok mindenkor dokumentálni is.

Ezzel, azt hiszem, részemről elmondottam mindent, ami a *Schlesinger* cégnek szavahihetőségem ellen irányult támadását illeti.

Most még csak egyet: a legközelebbi jövőben alkalmam lesz, beszerzett adataimmal, lelketlen eljárásukat még inkább megvilágítani.

Fülep J. György.

Midőn tudósítónknak a fentebbiekben alkalmat nyújtott arra a szerkesztőség, hogy a „Köztelek” 38. számában megjelent „Gabonauzsora Torontál vármegyében” cz. közleményében foglalt állításainak ténybeli valódiságát is igazolja, részemről, mint akire a fentiekben hivatkozás is történik, kommentár gyanánt a következőket tartom még szükségesnek megjegyezni:

Amikor *Fülep György* hivatkozott közleményének helyt adott a szerkesztőség, olyan hiteles bizonyítványok felett, amelyek állításának valódiságát igazolnák, nem rendelkezett, de a dolog természete szerint nem is kívánhattuk, hogy *Fülep ur* a másolatban reprodukált szerződés eredetijét beküldje, mert hiszen ennek lehetősége egyszerűen ki volt zárva, hanem meg kellett elégednünk azzal, hogy *Fülep ur* az általunk közölt és az eredeti szerződés teljes azonosságára nézve garanciát vállalt. Amint azonban a *Schlesinger és Polakovics* cég megbízottja szerkesztőségünk előtt bemutatta a szóbanforgó szerződés eredetijét s ezzel bebizonyította, hogy ebben az 5-ik pont, tehát a telekkönyvi bekebelezésre vonatkozó záradék kitöltve nincsen, bár ez a körülmény a *Fülep ur* fejtegetéseinek lényegbeli valódiságát meg nem cáfolta, mégis kötelességének tartotta a szerkesztőség, hogy az ügy teljes tisztázása érdekében személyes információkat szerezzen.

Ezen körülmények után a helyszínére Nagy-Beckerekre utaztam le s úgy a közlemény szerzőjével, mint *Szubiics Jóczával* személyesen érintkeztem.

Két pontra nézve igyekeztem pro vagy kontra bizonyítékot keresni.

Az egyik az, hogy amennyiben „Köztelek”-ben reprodukált szerződés 5-ik pontja a *Schlesinger* által bemutatott szerződésben kitöltve nincsen, tehát mégis miről másolta le *Fülep ur* a nekünk beküldött szerződést?

A másik pont, amire nézve tájékozást óhajtottam szerezni, az volt, hogy vajon a jelen szerződés tárgyát képező ügylet mily módon bonyolítottatott le, tehát szenvedett-e *Szubiics Józsa* ezen ügylet révén olyan károsodást, amelynél fogva ez ügylet legalább etikai szempontból a *Fülep ur* fejtegetéseinek megfelelőleg burkolt uszoraügyletnek minősíthető, avagy nem volt-e igaza a szerzőnek az ügylet illeten megítélésében?

A helyzet igen világos volt. Ha igazoltatik, hogy a „Köztelek”-ben közölt szerződésnek

csakugyan *Fülep ur* s ezzel egy késztségű. Ha pedig nyitani nem szerződés révén a kamatokat társai még de kimutató mondott.

Az igaz kell, hogy záradékkal bemutatni voltam kész

E hely forgó szer s az egyik vezetőjénél nek azt a telekkönyvi formulájára

Ez az mert *Fülep* szerződésről

— csak úgy tékot kutat *Józsa* szer vajjon a s két példány szerb nyelv de a jelen jegyző azt beismerte, szerződésbe közö megáll azonban ez ban akartu tól s azt a cég bekebe az eredeti csak később egyezéssel tek meg.

Erről zatot” véte nyilatkozat bizonyítéko lésem ebbe

Mint az, hogy a ban állított hogy a Fü 5. pontja befoglalta tőség köte ben a „Kö tegyen.

Mint zett, mint tok kétsége singer cég megvett 10 mm.-ként származott azután még természete *Fülep ur* a nem száfo

csakugyan van eredetije, akkor bebizonyul a Fülep ur közleményének ténybeli valódisága, s ezzel együtt az is, hogy Schlesingerék szerkesztőségünket szándékosan felreakarták vezetni. Ha pedig Fülep ur a rekriminált pontot bizonyítani nem képes, de bebizonyítja, hogy a szerződés tárgyát képező ügylet lebonyolítása révén a Schlesinger-czég csakugyan uzsorakamatokat vágott zsebre, akkor ténybeli állításai még mindég igazolatlanul maradnak ugyan, de kimutatja, hogy lényegében mégis igazat mondott.

Az igazságnak megfelelőleg konstatálnom kell, hogy Fülep ur a kikötött bekelezési záradékkal ellátott eredeti szerződést nekem bemutatni nem tudta, amire különben el is voltam készülve.

E helyett hivatkozott arra, hogy a szóban forgó szerződést két példányban állították ki s az egyik a czégnél, a másik a czég ügyvezetőjénél helyeztetett el s a szerkesztőségnek azt a példányt mutatták be, amelyben a telekkönyvi bekelezésre vonatkozó záradék formulárja kitöltve nincsen.

Ez az állítás annál valószínűbbnek látszott, mert Fülep ur nem vehetett hü másolatot egy szerződésről — habár egy pont kivételével is — csak ugy képzeletből, azonban én bizonyítékot kutattam. Felkerestem tehát Szubics Józsa szerb-bókai lakost, őt kikérdezendő, vajjon a szóban forgó szerződést egy, vagy két példányban írta-e alá? Szubics Józának szerb nyelven tett nyilatkozatait nem értem, de a jelen volt szerb-bókai jegyző és segédjegyző azt tolmácsolták, hogy Szubics Józsa beismerte, miszerint az általa aláírt eredeti szerződésben a telekkönyvi bekelezésre vonatkozó megállapodásuk is befigyelt. Midőn azonban ezt a beismerését nyilatkozat alakjában akartuk felvenni, elállott előbbi bevallásától s azt a kijelentést tette, hogy a Schlesinger czég bekelezési igénye nem állapított meg az eredeti szerződésben, hanem erre nézve csak később, az ügyletnek kölesönös meg egyezéssel történt lebonyolítása után egyeztek meg.

Erről a beismeréséről azonnal „nyilatkozatot” véttettem fel, melyet az elől bemutatott nyilatkozatok között első helyen közlünk. Több bizonyítékot nem tudván beszerezni, szereplésem ebben az ügyben véget ért.

Minthogy a vett nyilatkozat nem bizonyítja azt, hogy a szóban forgó szerződés két példányban állított ki, nem volt bebizonyítva tehát, hogy a Fülep ur által ismertett szerződés 5. pontja az eredeti szerződésben kitöltve befigyelt, következésképpen a szerkesztőség kötelességének tartotta, hogy e tekintetben a „Köztelek”-ben beismerő nyilatkozatot tegyen.

Minthogy azonban ugy az általam szerzett, mint az időközben beküldött nyilatkozatok kétségen kívül helyezik azt, hogy a Schlesinger czég a Szubics Józától 5 frt 90 kron megvett 100 mm. búzáért, megegyezés alapján, mm.-ként 10 frtot fizettetett vissza, sőt az így származott összegről újabb kötvényt állíttatva ki, azután még hét perzentos kamatot szed: nagyon természetes, hogy ezek után a szerkesztőség a Fülep ur állításainak lényegbeli igazságát meg nem czáfolhatta, sőt ellenkezőleg, közérdekü-

nek tartottuk Fülep urnak alkalmat nyújtani arra, hogy az általa bevezetett ügynek tisztázására a „Köztelek”-et továbbra is igénybe vehesse.

Teljesen olvasóinkra bizzuk most már annak megítélését, hogy az az ügylet, amiről itten szó van, minő minősítés alá tartozik. A szerkesztőség megtette kötelességét és ezután sem tarthat vissza bennünket semmiféle szempont sem attól, hogy hasonló eseteket, ha alkalmunk van azok valódiságáról meggyőződést szerezni, a nyilvánosság ítélőszéke elé állítsunk.

És most még egyet.

A napi sajtónak nem egy organuma és nem egyszer élesen állást foglalt már olyan ügyletek ellen, amelyeket nevezünk gabonauzsorának, vagy nevezünk gabonaelővételeknek, de végeredményükben néhány egyén gyors felgazdagodásának s sok száz kisémbert anyagi romlásának képezik tükörképét. Általánosságban itt is, ott is jól megérdemelt támadásokat intéztek az ilyen műveletek ellen, amelyek ugy anyagi következményeiknél fogva, mint erkölcsi szempontból méltán elítélendők. Bármily hevesek is legyenek ezek a támadások, míg általánosságban tartatnak, nem sokat ártnak az uzsorásoknak és éppen nem segítik elő a baj orvoslását. Mert a baj orvoslásához törvényalkotás kell, amelynek konkrét paragrafusai a bíróságoknak manapság nyilvánvalóan burkolt uzsora ügyletekben hozott s egymástól szerfelett eltérő végzései helyett, egyöntetű joggyakorlatot tesznek lehetővé. S egy ilyen szükséges konkrét törvény csakis a konkrét esetek ismerésén épülhet fel. Ime, tehát itt van egy konkrét eset. Itt van az anyag, amelylyel teljes pozitívással és teljes jogosultsággal foglalkozhatik mindaz, akinek az itt ismertett ügylet ellen bármely szempontból kifogása van s aki magát valamikor ilyen ügyletek általánosságban való elítélésére hivatottnak érezte.

Az ügyet mindenki megítélheti s annyit fogadhat el belőle, amennyit neki éppen tesz. De elvégre valamit csak meg kell látni ezekből a keresett, tényekből és valami megjegyzést csak kell fűzni hozzájuk mindazoknak, akik ezeket nem helyeslik.

Buday Barna.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Az olasz burgonya behozatalának veszedelmessége.

¶ A „Köztelek” f. évi május hó 25-iki (42.) számában egy — az olasz burgonya behozatalának veszedelmességét megemlítő közlemény jelent meg „Ujabb veszedelem” czim alatt, melyben az van mondva, hogy a magyar-óvári növényélet- és kórtani állomás véleményéből — mint a hová a burgonya vizsgálat végett beküldetett — világosan kitűnik az, hogy külföldi árukkal folytonosan újabb- és újabb veszedelmeket hozunk mezőgazdaságunk nyakára.

E közleményre vonatkozólag azt óhajtom megjegyezni, hogy jelen esetben nem „ujabb veszedelemmel” állunk szemben, hanem egy már Magyarországon meghonosodott növénybetegséggel, mert a „Phytophthora (peronospora) infestans de By.” nevű gombabetegség hazánkban már évek óta ismeretes, s a gomba

fejlődésére és szaporodására kedvező esős nyár után fellép az mindig kisebb-nagyobb mérvben hazánk majdnem egész területén.

Az tehát, hogy Olaszországból importálunk korai burgonyát, nem képez újabb veszedelmet mezőgazdaságunkra nézve még akkor sem, ha ezen korai burgonya a „Phytophthora infestans de By.” nevű és a burgonyavész előidéző gomba által van is megtámadva. Nem képez újabb veszedelmet először a fent már említett okoknál fogva, másodsor már azért sem, mert ezen behozott korai olasz burgonya nem használtatik fel vetőmagul, hanem kizárólag fogyasztási czikket képez. A burgonyát megfőzve vagy megsütve elpusztítjuk betegségenek még csiráit is; ha pedig nyersen hámoztatik meg, ugy a héjjal igaz, hogy a szemébe kerül a betegség csirája, de ezen yers burgonyahéj a szemét között vagy elszárad, vagy elrothad s csak igen kis része juthat esetleg olyan körülmények közé, hogy továbbfejlődhessék s esetleg fruktifikációt hozzon létre, mely szél által továbbvitetve inficiálná a netán közelben levő burgonyanövényeket.

Az olaszországi korai burgonya behozatala ellen tehát növénypathologiai szempontból nem tartom szükségesnek tilalmat állítani fel, hanem igenis szükséges figyelemmel kísérnünk azon burgonyát, melyet külföldről hozat a magyar gazda s mely nálunk vetőmagnak használtatik fel.

Különösen akkor kell óvatosságnak lenni, ha oly országból hozatjuk a magburgonyát, hol a nyári időszak az előző évben esős volt. Cél szerűnek mutatkoznék, ha ilyen esetekben a gazdaközönség a vetőmagnak szánt burgonyamennyiségéből mintegy 2—3 kg. átlagmustrát küldene a m. óvári állami vetőmagvizsgáló-, növényélet- és kórtani állomáshoz; az állomás vezetősége a burgonyát ingyen vizsgálja meg és felvilágosítással szolgál bármely hozzá intézett kérdésre.

A helyes védekezési mód tehát első sorban a vetőmagnak szánt burgonyagumók szabályszerű és tüzetes megválogatásában rejlik. Csakis teljesen ép és egészségesnek látszó burgonya használandó fel vetőmagul.

Másodsorban pedig arra kell a magyar gazdaközönség figyelmét felhívnom, hogy a burgonyavész ellen, — hasonlóan mint a szőlő peronospora betegsége ellen — 2—3 százalékos bordói keverékkel kell a burgonya összes föld felett fejlődő növényrészeit legalább kétszer permetezni és pedig július hó közepe táján először és augusztus hó elején, avagy közepe táján másodsor. Későn érő fajknál czélszerű augusztus végén vagy szeptember elején még egy harmadik permetezést is alkalmazni; igen korai fajknál ellenben az első permetezést már június hó közepe táján vagy vége felé kell alkalmaznunk.

A bordói keverékkel való permetezéssel nemcsak azt érjük el, hogy a „Phytophthora infestans de By.” betegség szaporodásának és továbbterjedésének vetünk gátat, hanem elérjük azt is, hogy a burgonyanövény erőteljesebben fog fejlődni. Linkhart György.

Tisztán elméleti szempontból teljesen egyetértünk t. munkatársunk fentebbi fejtegetéseivel. Tényleg áll, hogy az igazi nagy veszély akkor volna legimminensebb, ha a behozott beteg olasz burgonya vetőmagul használtatnék föl. Amde az olasz beteg burgonyának veszélyességét még akkor sem tudjuk ennyire kiesínyleni, amidőn tudjuk, hogy ez a korai burgonya a fogyasztás tárgyát képezi és nem szolgál vetőmagul. U. i. az olasz burgonya legnagyobb része a fővárosban fogyasztatik el, annak a hulladéka tehát a héja és az élveztetre nem alkalmas teljesen elromlott burgonyagumók a házi szemébe kerülnek, melyet a szent-lőrinczi telepre hordanak ki. Ott az összes arravaló szemétből komposztot készítenek, a melyet kivált a környékbeli

gazdák trágyaanyagul használnak föl. Tekintve már most azt, hogy az a hulladék nem száraz, a burgonyabetegség csirái benne nem pusztulnak el, ezen komposztal, éppen a budapest-környéki kivált burgonyatermelésre alkalmas és használt homokföldek — ahol eddig a burgonyavész felléptét nem észlelték — inficizáltatnak és a legkiválóbb burgonyatermő földek tételnek a burgonyatermelésre alkalmatlanokká.

Ez az egyik indok, amelynek alapján daczára t. munkatársunk tudományos fejtegetéseinek az olasz beteg burgonya behozatalának megengedését csak előzetes vizsgálatról óhajtjuk föltételezhetővé tenni.

A másik indokunk az, hogy addig, amíg ily olcsó idegen származású áruval a piacot elárasztani engedjük, hiába erőlködünk azon, hogy a fogyasztók szükségletei lehetőleg hazai forrásból fedeztessenek. A magyar gazda nem tudja fölvenni a versenyt az olasz korai burgonyával, holott az ország déli részeiben legalább is nem sokkal később volna korai burgonya tömegesen termelhető. Hogy ezt előmozdítsuk, hogy ennek a korai burgonyának természetét elősegítsük, talán megérdemli a magyar gazda, hogy a magyar állam a kellő védelemben részesítse. Ezt annál inkább követelhetjük, mert az a haszon, ami az olasz burgonya forgalomba hozatalával néhány közvetítőnek jut, eltűnő esekély ahhoz a kárhoz képest, amelyet a magyar termelők direkt és indirekt az olasz korai burgonya behozatala következtében szenvednek.

Ami a burgonyavész elleni védekezésre vonatkozó többi fejtegetéseit illeti t. munkatársunknak, azokat nemcsak teljes mértékben helyeseljük, hanem t. olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk. Szerk.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Egy tejelő jellegű erdélyi-magyar marhatenyészetéről.

II.

De ezen nagy figyelemreméltó hasznosítása az erdélyi-magyar marhának ismeretes, kiváló igavonó hasznosításával és nemkülönben figyelemreméltó hizékonyágával kapcsolatos.

Igavonóképesség tekintetében nehéz párhuzamot vonni hazai és külföldi nyugati marha és a mi primigeniusunk között, mivel mi igavversenyek adatai fölött nem rendelkezünk; de azért — mielőtt az itt ismertett tenyészet leírását folytatnám és befejezném — összehasonlítom e tekintetben is és a hizalás szempontjából is a magyar marhát a nyugatival.

Hazai primigen marhánk valószínűleg gyorsaságban és terüvonszólo képességben is, de győzősségekben és kitartásban kétségkívül megveri az összes nyugati fajtákat.

Igavonó-verseny adatainak nem létében, mint jeleztem, nehéz ezt bizonyítani, de nem egészen lehetetlen.

A németországi igavonó-versenyek adataiból ítélve, a nyugati fajta marhák igavonó rekordja jelenleg az, hogy 1 kilométer utat átlag 8:30—13:50 perc alatt járnak be. Az ut hossza az ily versenyeknél 4—5 kilométer, a erü 1 pár állatra 2400—4000 kiló, hajtás tetszés szerint.

A próbák vonatkoznak 16 nyugati marhaváltozatra, ezek között hollandira, simmenthalira, borzderesekre, pinzgaurra, s legmagasabban áll rekordban a frankoniai és scheinfeldi marha (8:30), közel ehhez a pinzgauri (8:50), legalacsonyabban (13:50) a harzi marha.

Ezekkel szemben a mi magyar primogé-

nünkre nézve csak a következő adatokkal rendelkezünk.*)

Királyhágón tul, Tordán, tisztán erdélyi öreg ökrök, országuton, *rendes menésben* 10 perc alatt 806, fiatalabbak 846, átlagban 826 folyómétert haladtak, tehát 174 méterrel kevesebb, mint 1 kilométert tettek meg 10 perc alatt, *rendes*, tehát nem *tetszés szerinti* sebességben hajtva. Almásy-féle sarkadi ökrök tiz percenként üres szekér előtt megtettek 0:99 méter nagyságu 1006 lépést, tehát nem egészen egy kilométert, hanem 995:94 métert 10 percenként.

A 16 nyugati marhaváltozat átlagos rekordjait összeadva és 16-tal osztva kiderül, hogy a kilométert a nyugati marhák átlag 10:93 perc alatt járták be *verseny mozgásban*, tehát majdnem teljesen ugyanannyi idő alatt, mint a sarkadiak *közönséges lépő mozgásban*.

Hogy mennyivel mulná felül a magyar marha rekorja — *verseny esetén* — bármelyik nyugati fajta rekordját, azt megmondani nem lehet; csak egy bizonyos, t. i. az, hogy ily versenyre idomítva, előkészítve, begyakorolva s nemkülönben *tetszés szerinti sebességben* hajtva, felülmulná. A primogen-marha győzősebb, kitartóbb volta, munkabíró állapotban való hosszabb megmaradása s az imént említett — eddig ismeretes — rekord, mind világosan mutatják tehát, hogy ezen hasznosítás terén a legelsőrendű állat a magyar-erdélyi marha.

Aki már most a gyors fejlődést és hizaldalmasságot is párhuzamba kívánja állítani, természetesen el kell készülnie lennie arra, hogy a mi mai primigeniusunkat ugyszólván minden modernebb nyugati marha megveri, de hogy e tekintetben se *megvetendő* a hasznosítása, az a következőkből talán kiderül.

Megjegyzem, hogy a par excellenté huszprodukáló fajtákkal (pl. shorthonnal, Angussal stb.) nem hasonlítom össze a magyar marhát, hanem párhuzamot vonok pl. a „Köztelek“ ez évi 17-ik számában a 302-ik oldalon foglalt külföldi adatok és Tormay idézett könyvében, a 115-ik oldalon foglalt adatok között. Ezek egyike is, másika is vonatkozik leromlott ökrök 148 napig tartott gazdasági hizalására, avval a különbséggel, hogy a külföldi nyugati marhára vonatkozó példa 8 darab a magyarra vonatkozó 300 darabról szól. A napi és fejenkénti átlagos gyarapodás kitett:

nyugatnál . 1:09 kilót,
magyarnál . 0:81 kilót;

a különbség tehát a nyugati marhák javára 0:28 kiló fejenként és naponta, ami kétségtelenül nagy differenzia, de nem oly nagy, hogy amiatt a magyar marhát feltétlenül rossz hizónak deklarálnunk szabad volna.

Figyelembe kell nevezetesen mindenek előtt azt vennünk, hogy a szóba hozott példában s általában is, a nyugati marhák fiatalabb korban kerülnek hizóba, s aztán lényegesen jobb hizaló takarmányt kapnak, mint kaphattak a például felhozott, s akár manapság is felhozható magyar marhák.

En egyébiránt meg vagyok győződve, hogy manapság a mondottnál jobb eredmények vannak már a magyar marhára vonatkozólag feljegyezve.

S most visszatérek a szóba hozott tenyészetre.

Normális növénytermési viszonyok között (s ilyenek a tavalyi sajnos, nem mondható, mert répa nem volt, a széna kilugzódott, a beszerzett korpa pedig rossz volt.) a gorbói tehénnek kapnak fejenként és naponta a téli istállózás idejében 2 $\frac{1}{2}$ kiló buza-, vagy rozskorpát, 20 kiló répát, 2 kiló zab-, vagy lóhereszeletet és rozsszalmát ad libitum, tehát számításom szerint 1000 kiló élősuly (körülbelül 2 tehén) kap:

*) Tormay: „A szarvasmarha stb.“ 114. old.

Száranyag	Fehérje	Szénhyd.	Zsir	Arány
27:780	1:884	14:480	0:362	1: 8:1
holott kellene Wolff szerint:				
24:0	2:9	12:5	0:40	1: 5:4
vagy Weiske szerint:				
25:0	2:4	12:5	0:40	1: 5:6

E szerint — ha szabad e helyen tanácsot adnom — czélszerűbb volna adni 1000 kiló élősulyra 6 kiló rozskorpát, 40 kiló takarmányrépát, 2 kiló zabpólyvát, 16 kiló lóhereszeletet, s 2 kiló rozsszalmát, mért ez tartalmazna:

Száranyag	Fehérje	Szénhyd.	Zsir	Arány
25:058	2:456	14:010	0:470	1: 6:1
vagy aztán				
25:118	2:476	12:640	0:440	1: 5:5

mely utóbbi befoglaltatik: 6 kiló finom buza, vagy rozskorpában, 20 kiló répában, 19 kiló lóhereszeletében s 2 kiló rozsszalmában.

Egy-egy tehén kapna tehát 3 kiló korpát, 10 kiló takarmányrépát, 9 $\frac{1}{2}$ kiló szénát és 1 kiló szalmát, oda nem számítván az éjjelre adni szokott u. n. unaloműző eleséget.

Erős a hitem, hogy a helyesbített, jobb takarmány nem tévesztene el hatását a tejtermelés hozamára nézve.

Ezelőtt a gorbói tehéneket 3-szor etették naponta, jelenleg csak kétszer, még pedig reggel 4 órakor adnak 3 kiló szénát, délelőtt 12 órakor a korpát szárazon, közvetlen aztán a polyvás répát, végre erre 1 $\frac{1}{2}$ —2 kiló szénát, este 6 kor pedig szalmát, melyből tetszés szerint esznek s melynek maradéka alomba megy. Az itatás a kétszeri szénáetetés után történik.

A tulajdonos ugy tapasztalja, hogy mióta kétszer etet, kevesebb takarmány fogy s az állatok mégis jobbak.

Üszöit 3 éves korukban hágtatja. Tavaly próbát tett ugy hágtatva, hogy 3 éves korukban az üszök már leellenjenek, de ennek folytán jobb tejelést nem tapasztalt. A borjak a fél tögy tejét szopják s csak oly tehénaktől fejnek el felénél több tejet, melyek 8 literen felül adnak.

Nyáron tehének és borjak meglehetősen gyenge erdei legelőt járnak, esti hazahajtáskor azonban éjjelre valami póttakarmányt kapnak.

Az elválasztandó borjaknak jó minőségű sarjut és fokozatosan 1 kilóig emelkedő korpát adnak, 2 kilót azonban csak miután elválasztattak.

A bikák május 1-től november 1-ig a kolozsvári bikalegelőtre járnak s póttakarmányban nem részesülnek. A legelő azonban jó levén, az állatok jól fejlődnek rajta.

A tenyészet semmi kalamitással sem küzd. Néha a kolozsvári legelőn szerzegő üszökben hull el egy-egy állat.

Ivarzási rendellenességképpen megemlítem olykor az, hogy egy némely 3 éves üsző többször felveszi a bikát. Az ilyen járomba fogva és így kissé megtörve, kivétel nélkül fogamzik aztán. Egyébiránt járomba minden fiatal tehén meg szoktatnak s esetleges meddőségük alatt állandóan járomzatnak. Ennek semmi nemü hátrányos hatását sem tapasztalták.

A bikák között hágóképtelen eddig még nem fordult elő. Tavaly egy község panaszkodott e tekintetben, de a visszavett bika tényleg most is nagyon jól hág, a panasz tehát alaptalannak bizonyult.

A tenyészetben a tehéneket és borjukat istállózás idejében tisztogatják s egyéb tekintetekben is jobban gondozzák, mint a magyar marhát általában gondozni szokásos.

Hogy ez állatok minőségéről képből is tájékozást nyujtsak, közlöm a tulajdonos által szivesen átengedett fotográfiák után készített rajzokat. (67., 68. ábra)

Óhajtandó volna, hogy vajha mielőbb százaira mutathatnánk reá országszerte az olyan magyar tehéneknek, aminő a már kétszer is említett Csokros és Daru I., a maga

2700 liter
Csakó I.
mondhatn
tokról szé
kevésbé s
a sok és

GAZD

Olcso-

A
gazdaköz
egyrész
munkakép
nem min
a gépvás
bátorító
elhatároz
azokról
alföldi ur
Mc. Corm
gép első
nyit, e g
kérdéséhe
Azzá
csak egy
nem elég
alábbiak
sulyt köle
alatt kife
mentül bi
pontosítás
időszert
Tag

mény t
mutatás
gyakorla
hább mu
tekintet
vására v
zett átte

2700 liter tejjel és az olyanra, aminő a Csákó III. a maga 4·8% tejszirjával, hadd mondhatnók el végre mi is az ily kiváló állatokról szépen magyarul, amit az amerikai talán kevésbé szép nyelven, de lelkesülten mond el a sok és jó tejet adó tehénről, énekelvén, hogy:

Had I kow that gave such milk.
I'd dress her in the finest silk.*)

Monostori Károly.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Olesó-e a gépekkel való aratás?

A szaklapoknak az aratógépet használó gazdaközönséghez intézett többszöri fölszólítása egyrészt, másrészt e gépeket tőlük várható munkaképesség és helyes munkafelosztásnak nem mindig megfelelő színben feltüntető s így a gépvásárló gazdaközönséget túlzott igényekre bátorító egyes vélemények vezettek arra az elhatározásra, hogy jelen sorokban beszámolva azokról a gyakorlati tapasztalatokról, miket alföldi uradalmunk által próbára rendelt 3 db Mc. Cormick és 6 db Adriance kéveköti aratógép első évi használata után szerezni alkalmam nyílt, e gépek gyakorlati használhatóságának kérdéséhez néhány adattal hozzájáruljak.

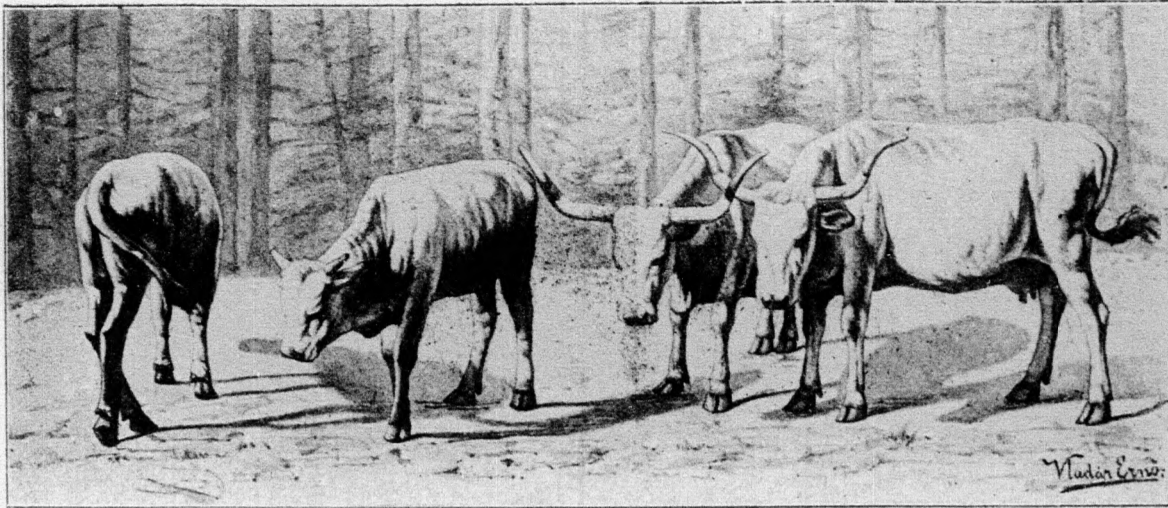
Azzal a körülménnyel szemben, hogy csak egy évi használat után szerzett, tehát nem elég sokoldalú tapasztalatra vannak az alábbiak alapítva — habár viszont nagyobb súlyt kölesönözhet azoknak egy hosszú aratás alatt kifejezhető összes figyelem egy alkotandó mentül biztosabb ítélet érdekében történt összpontosítása — e gépek iránti tájékoztatásnak időszerűsége szolgálhat mentességül.

Tagadhatlan az is, hogy a múlt évi ered-

lendő adatokat úgy állítani össze, hogy azok a rendes átlagviszonyoknak a termés minősége és a munkáskéz felszámítása tekintetében is a legjobban megfeleljenek.

Az idej, a tavalyinól jóval nagyobb arányú géparatásunk után remélhetőleg abban a helyzetben leszek, hogy az átlagviszonyoknak meg-

Ha kevésbé komplikált szerkezetű egyéb ilyen gépeknél 15%-ot szoktunk törlesztésre írni, ezeknél bizonyára nem sok a 20%; ha aratógépeink már egy évi aratás utáni megviseltségét tekintjük. Ha ezek 5 éven túl használhatók lennének is még, az évenként fokozódó nagyobb javítási költség fel fogja emészteni az

68. Erdélyi tehén és üszök, ifj. Lészay Ferenc magyar-gorbói tenyészetéből.

felelő minden tekintetben tényleges adatokkal számolhatok be annak idején.

Alábbi számításban az az elv volt irányadó, hogy a gépek munkaköltségébe, ha magunkat s másokat félrevezetni nem akarjuk, a lehetőségig mindent fel kell venni.

Éppen azért nem lehet helyes, közepesen kedvezőbb viszonyokat alapul venni. Ez esetben tekintetbe veendő a gépek beszerzését indokoló drágább munkásvizonyok is, hiszen még ha majori gyerekek s aratásból

amortizáció %-ként körülbelül 6 forintnak megfelelő különbözetét.*)

Lényeges hiba volna a gépek drága évi fentartási költségének felületes számítása is. Egy ilyen kényes szerkezetű gép nem kellő karbantartása hamar megbosszulná magát; ezek évi teljes rendbehozása pedig, mint az alábbi, jórészt tényleges adatokra alapított részletes felszámításból kitűnik, tetemes költséget igényel.

Ez elvek alapján igyekeztem alább a gépek munka s egyéb költségeit legjobb tudomásom szerint úgy állítani össze, hogy nagyobb csalódás lehetőleg ki legyen zárva.

De beszéljenek a számok:

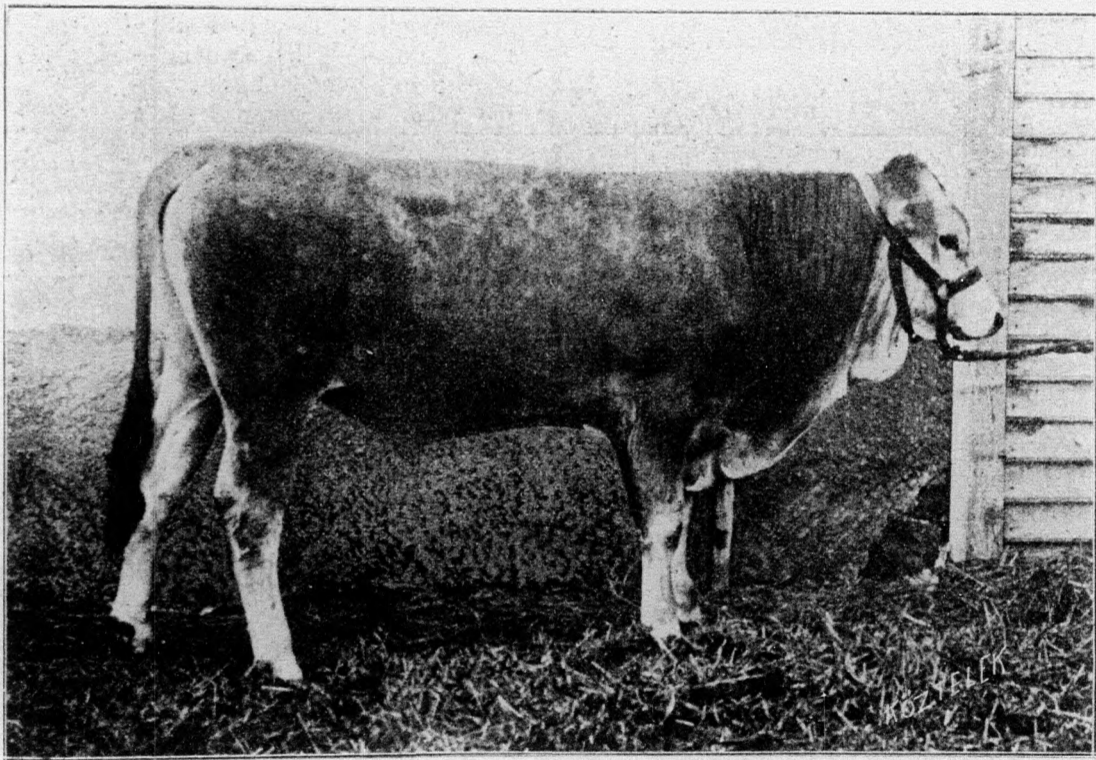
A 9 db aratógép learatott itt 702 kat. holdat, vagyis, a hosszú ideig elhuzódott aratás daczára, gépenként csak 78 kat. hold esett. Ezt az eredményt azonban normálisabb körülményekre irányadoul venni teljesen nem lehet, ezért átlag évi eredményül 15 napból 2 vasárnapot s 1 közbeeső javítás vagy fennakadás miatt ki nem használható napot leszámítva, az itteni viszonyok között 12 munkanapra lóigával 7, (ökörigával legfeljebb 5½) holdjával 84 kat. holdat felvehetőnek tartok. (A vágórész szélessége 142 cm.) Erre van alapítva az alábbi számítás, minek világosabb áttekinthetősége czéljából összehasonlításul legyen szabad vele párhuzamba állítani a „Köztelek” hasábjain részletezett s az 1897. évi 12. számban „Hogy vált be az Adriance kéveköti aratógép a praxisban?” és a folyó évi 8. számban „Adatok a Deering-féle „Pony” kéveköti aratógép munkájához” czim alatt megjelent gyakorlati közlemények számításait, melyeknek magyar holdra vonatkozó tételeit egyöntetűség kedvéért kat. holdra számítottam át.

A gépek beszerzési ára volt Budapesten:

Adriance dbja	583	frt
Mc. Cormick dbja	650	„
A 2 db vasúti szállítási költsége à 15 frt 62 kr	31	„ 24 kr.
Összesen:	1264	frt 24 kr.
Esik tehát 1 gépre átlag:	632	„ 12 „

*) Jól kezelt arató-gép 5 év után is teljesen használható állapotban van. Erre nem egy, de számos példa van. Igaz, hogy kevés helyen bálnak egy a gépekkel, mint kellene. De ott, ahol jól kezelik, 20% amortizációt felvenni felesleges.

Rovatvezető.

67. ábra. Erdélyi bika, ifj. Lészay Ferenc magyar-gorbói tenyészetéből.

mény tényleges számítása reális átlag kimutatására úgy a gépek vezetése körüli első gyakorlatlanságunk, mint a rendesen mostohább múlt évi termésviszonyok miatt minden tekintetben nem vezethetne. Az csak a gépek rovasára volna. Azért az egy évi aratásból szerzett áttekintés alapján legjobbnak látom a köz-

*) Hogy ily tejet ad, ha tudnám, A legfinomabb selyembe takarnám.

kimaradt néhány rokkant ember ölcsőbb napszámjával kevesebből is ki volna hozható 1—2 gép utáni munka költsége, több géphez szükségelt több ember bizonyára csak a rendes körülményeknek megfelelő magasabb napszám fizetése mellett volna kapható.

A gép költségének felszámításában az a meggyőződés vezetett, hogy nagy hibát idézett elő a holdanként lényeges összeget kitevő amortizáció költségének alacsonyabb felvétele.

Eszerint:

	Jelenlegi	Adriance-ra	Pony-ra
1 gép ára frt	632 ¹² 630	681 ¹⁰	101 ¹
évi munkanapok száma	12	10	12 ^{1/2}
1 gép napi munkaképessége . kat. hold	7	11 ^{1/2}	7 ^{1/2}
1 gép évi munkaképessége tehát kat. hold	84	112 ^{1/2}	94 ^{1/2}
a géptöke évi amortizációjára %	20	15	10

Ez alapon a géppel való aratás költségére felszámítatik:

	Jelenlegi	Adriance-ra	Pony-ra
Gép árának 5%-os kamata	31.60	0.38	0.28
Vasutól kiszállítás és összeállítás költségének 20%-jában	1.50	0.02	—
Géptöke amortizációjára 20%	126.42	1.50	0.84
Gépszín 50 m ² á 1 frt = 50 forint, 5%-os kamata	2.50	—	—
Gépszín tüzbiztosítás, fentartás és amortizációjára 10%	5.—	0.09	—
Évenkénti gépjavitás s fentartási költség ⁴⁾	64.32	0.77	0.18

1) 4 gép ára : 27240 frtból 1 gépre esik 6810 frt.
 2) 4 gép vágott, dél alatt is váltott erővel dolgozva, 504 magyar = 378 kat. holdat; 1 gépre esik így 94^{1/2} k. hold; 10 magyar = 7^{1/2} hold napi eredmény mellett (az illető közlemény szerint) 12^{1/2} napi munka jutott 1 gépre.
 3) 150 magyar hold = 112^{1/2} kat. hold; 10 napal = 11^{1/4} kat. hold napi eredmény.
 4) 3 drb Cormick és 6 drb Adriance-ra rendeltelt pótrész árjegyzék szerint 598 forint 92 kr. árban; ebből rezerv alkatrész 416 forint 30 kr.; így már első évi javításra szükséges pótrész 182 forint 62 kr. ár. Ebből esik:

	6 drb Adriance-ra	3 drb Cormick-ra	1 drb Adriance-ra	1 drb Cormick-ra
Vitorla vasrészekre	2.50	1.80	0.42	0.60
Kötő s villaszerkezetre	32.30	1.32	5.38	0.44
Kasza s kaszhajtó részekre	31.54	16.55	5.25	5.51
Csapágyakra	10.80	5.18	1.80	1.73
Rugókra	26.24	12.10	4.37	4.03
Lánczokra	3.05	21.35	0.51	7.12
Fogaskerekekre	—	1.52	—	0.51
Ponyvahordó hengerekre	—	9.14	—	3.04
Különféle egyéb vasrészekre	5.25	4.98	0.88	1.66
Összesen	111.63	73.94	18.61	24.64
Szállítás	3.—	2.—	0.50	0.67
Mindösszesen	114.68	75.94	19.11	25.31

	Adriance-ra	Cormick-ra
Már ez évi gyárból pótlásra rendelt alkatrészek költsége	19.11	25.31
Ezenkívül tartalékrészek (416.30 + 10 frt szállítás) 426 frt 30 kr. 1 gépre eső 47 frt 37 kr. költségének 5%-os kamata	2.36	2.36
Már is megkaptott, jövőre külön pótlandó fogaskerekek költségének 1/3 része	—	3.—
Ponyvák pótlására lécek s szijakkal együtt házilag készítve	8.—	25.—

13 napon át 4 gép mellé 1 gépész á 2 frt = 26 frt 1/4 része	6.50		
12 napon át 4 ló kocissal á 5 frt 20 kr.	62.40		
13 ⁵⁾ napon át 1 gépkezelő ember á 1 frt 20 kr.	15.60		
12 napon át sarkokon s gépek után maradó sörények vágására és kötetlen kékék kötésére 2 gép után 1 kaszás á 1 frt 50 kr. = 18 frt, fele . . .	9.—	1.11	0.18
12 napon át gépenesre olaj 1 kgamm-jával á 36 kr.	4.32	0.05	0.03
84 holdra manillazsineg 2 kg.-jával ⁶⁾ á 45 kr. szállítással együtt .	75.60	0.90	0.55
12 napon át kéve összehordásra 5 napszámra á 50 kr.	30.—		
12 napon át keresztalakó 2 ember á 1 frt 20 kr.	28.80	0.70	0.36
12 napon át 2 gépvezetők munkások után 1 felvigyázó á 1 frt 50 kr. = 18 frt fele	9.—	0.11	—
Összes költség	472.56	5.63	2.42

Világos, könnyen áttekinthető eredményül állunk szemben, melynél 1—2 eltérőn számított tételtől eltekintve, nagyobb különbség csak a géptöke és fentartási költség felszámítására esik. Hogy ebben a szigorú, jórészt tényleges adatok alapján számítás mennyiben helyes, a részletezés áttekinthetése után nem nehéz megítélni.

Legyen itt 1—2 feltűnőbb különbség oka röviden érintve:

A különbségek nagyrészt indokolja az Adriance-ra vonatkozó számítás magasán felvett napi 11^{1/4} kat. holdas munkaképessége; ugyszintén a két idézett számításban a gépek terhére nem irt, jölehet elkerülhetetlen gépszín költsége.

A géptökeből 1 kat. holdra eső teher eltérését a különféle magasán felvett amortizáció teszi.

Az igáserő s kezelő személyzet az Adriance-ra oly alacsonyan van beállítva, hogy az (4 ló, 1 lóhajtó, s 1 kezelő naponként 2 frt) általában meg nem állhat. Különösen az Adriancenál gyakrabban előforduló géphiba miatt gépész nem mellőzhető*, ugyszintén a sarkokon s gép után elmaradni szokott sörények utánvágására kaszás.

Vitorla-farészek pótlására házilag készítve	6.—	5.—
3 gépre 2 kékékötő asztal (deszka) házilag készítve á 4 frt 50 kr.	—	3.—
Fahengerek pótlására házilag készítve	1.50	2.50
1 gép tisztítására, festésére, petróleum, festék és olaj	1.50	2.—
1 gép szétbontása, tisztítása s rendbehozására gépész munka á 1 frt 50 kr. (5, illetve 6 nap)	7.50	9.—
1 gépre eső műhelyköltség, szerszámkopás . . .	2.50	3.—
Egy gép évi fentartása kerül	48.47	80.17
Átlagban	64.32	frt.

Amennyiben alkatrész pótlásra alig vétett fel több, mint az első évi szükséglet, az évenként fokozódó javítási költség többlet fedezésére a majd használhatatlanná váló gép valamennyire mégis értékesíthető anyaga számíttatik. A Cormickra feltüntetett aránytalanul nagyobb javítási költség annak ez ideig nagyobb kihasználtságában leli magyarázatát.

*) A gép közbeeső javításakor a 13-ik nap a gépész segítségül van felvéve.

6) 1 kg. vastagabb minőségű manilla-zsinegben van mérés szerint 330 folyó méter; 1 kat. holdra szükségelt 2 kg.-ban tehát 660 méter. Egy 22 kékés keresztre kell a 0.8 m. 17.6 m. 660 : 17.6 = 38, ami megfelel az apróbb kékéjű keresztnek kat. holdankénti közép számának.

7) Ez nem egészen úgy áll, mert attól függ, hogy ügyes ember kezeli-e azt? Hisz Cormick-gép összetettebb, mint az Adriance. *Rovatvezető.*

Az olaj a Pony-ra csak 20 krral van számítva az Adriance 40 krral szemben.

A zsineg költségkülönbséget okát a zsineg minősége s az aratott gabona sűrűségében kell keresnünk.

Végre a kékék összehordási és keresztalakási költség eltérő voltát a napszám árában, valamint az Adriance számításába fel nem vett felügyelő költségben találjuk meg.

Az aratógép munkáját terhelő így kimutatott 5 frt 63 kros kat. holdankénti költség magassága kérdésében elsősorban a helyi viszonyok határoznak. Ahol a termés letakarítására 1 magyar holdra hordáson kívül 4 frt 98 krt, vagyis kat. holdra 6 frt 44 krt kell számítani, mint a Pony gépet ismertető közlemény számít, vagy ahol — az Adrianceval ingyen aratni vélekedő cikk szerint — a vonó és kezelő személyzet 2 frtért kiállítható s emellett a kézi aratók s a gépek által kevesebb kiesélt gabona különbsége magyar holdankénti fél mm.-át kitehet, ott természetesen a géppel aratás feltétlenül indokolt. Ahol azonban a viszonyok normálisabbak, amint erre vonatkozó nézetemet szerencsés voltam már nyilváníthatni, („Köztelek” 11. szám. Gépek alkalmazása az aratásnál.) ott bizony az 5 frt 63 kros aratás olesó nem lesz s a termés megmentése érdekében — tekintve még a munkásoktól ez által elvont kereset közgazdasági hátrányát — a kisegítő gépek alkalmazásának szükséges mértékén túl menni a géparatásra való berendezkedésben nem mindig lehet indokolt.

Hogy a kézi aratásra példát hozzak fel, egyik hazai szaklap néhány héttel előbbi számában, egy alföldi nagy uradalomnak a munkáviszonyokkal szembeni védekezését említi fel, hol az ott jelzett alku szerint egy pár, 4 évre telepített arató kap 4 magyar hold földet bérbe 12 frtjával, mi szokásos bérösszeg levén, az aratás terhére számításba nem jöhet; aratásért fizetnek kat. holdanként . . . 5 frt — kr.

1 pár arató elesége 1 holdra körülbelül — frt 75 kr.

Az első évben az uradalom által felszántandó 1 hold föld szántási béréből — ha ez megtérítve nem lenne — 9 kat. holdat számítva évenként 1 pár 4 évre elosztva, esik egy kat. holdra körülbelül — frt 07 kr.

1-ső évre kölcsön adott 1 hl. vetőmag 8 frtos árának kamatjából esik egy holdra — frt 05 kr.

Igy az ott nagyon drágának feltüntetett aratás, ha a szerződés érvényesítése egyéb akadályba nem ütközik, kerül holdanként 5 frt 87 krba,

mi az aratógépek itt kimutatott 5 frt 63 kros, aratásával szemben drágább lenne 24 krral vagyis ennyibe kerül a hordásra és cséplésre 80 kros napszám mellett elvállalt kötelezettség előnye. Szerény véleményem szerint az eddig mondottak még a következőkkel kiegészíthetők:

A kézi aratással szemben a gépek alkalmazásának előnyei:

1. hogy a termés letakaríthatása kockázatlanul nincs;
2. egyes gépek valamivel kevesebb szemet csépelnek ki;
3. ha nem is mindig rövidebb, de egyenletesebb tarlót hagynak;
4. a kékék erősebb kötésénél fogva kevesebb a kaparék, így (de nem a keverék kicsiségénél fogva) szaporább a cséplés.
5. esetleg egyéb vágásra is használhatók a gépek.⁷⁾

A megtakarított gereblyezés költségét azonban a gépek javára imi nem lehet, mert a lefejezett s így nem is gereblyézhető kalá-

7) 1—2 gépnél ez lényeges lehet, de több gép között e kivétel haszon nagyon megoszlik.

szokba
alkalm
is kev
a csép
hézsgé
2
földi g
gazdas
3
nagyol
a kézi
4
gépara
5
akadás
séget;
6
gép mü
7
gyob
8
szapor
9
naban
10
gabona
11
hetöleg
beni ve
V
összeh
Az
nyel bí
1.
2.
részelt
kevesel
költség
3.
fogva;
4.
zetek k
5
így kor
6
V
föltött :
1
szembe
néhány
telével
2
gyobb
3
ben ke
4
gasság
tésén
gabona
ponyva
gók kö
iparkod
3
gabona
mozgá
6
7
szerke
8
de gya
hogy
e két
vetve,
9
és föld
sörénye
tandó
ros gab
hátó.
tók saj
menni.
gás írá
erősebb
hatók

szokban ezt elveszítjük; ugyszintén a cséplés alkalmával zsákmadzagnak gyűjthető különben is kevés értékű zsinag hasznát, mivel ez csak a cséplés haladásának rovására eszközölhető.

Viszont a gépek rovására kell írni.

1. az egyszerre tetemes befektetés nehézségét;

2. a munkásnép kezéből kivett s külföldi gyárosoknak juttatott nagy összegek közgazdasági hátrányát;

3. a különféle talaj- és termésviszonyok nagyobb befolyását a gépek munkájára, mint a kéziaratásra.⁸⁾

4. nem tuldrága munkásviszonyok közt a géparatás kissé magas költségét;

5. a gépek többé-kevésbé gyakori fennakadásával járó alkalmatlanságot s idővesztéseket;

6. hogy a gépek alkalmazása okvetlenül gépműhelyt feltételez;

7. gépek által kötött kisebb kérékre nagyobb káros befolyását az időjárásnak;

8. ugyanezért a hordás és asztagolás szaporítlanabb munkáját;

9. aratás elején egyenlőtlenül érő gabonában az érettebb válogatásának nehézségét;

10. hogy nem teljesen éretten vágott gabona markokban nem szárítható;

11. a munkásviszonyok javulásával remélhetőleg esetleges olcsóbb kézi aratással szembeni veszteség kockázatát.

Végre a két itt használt gépet egymással összehasonlítva.

Az Adriance a Cormick fölött előnyvel bír:

1. Kevesebb beszerzési költségénél fogva;

2. mivel legköltségesebb pótlást igénylő részei, mint ponyvák, láncok és lánczerek kevesebbek, alkatrész pótlásra is kevesebb költséget igényel;

3. szívósabb (lágyabb öntésű) anyagánál fogva;

4. az alacsonyabban elhelyezett szerkezetek könnyebb kezelhetőségénél fogva;

5. a kevésbé gyorsforgású tengelyek s így kopásnak kevésbé kitett csapágyak miatt;

6. a gép kisebb súlyánál fogva.

Viszont a Cormick előnye az Adriance fölött:

1. Törésnek kevésbé kitett szerkezete szemben az Adriance elmés, de különösen néhány (villaforditó) erőtelített könyök attételével.

2. ugyanezért ritkább fennmaradás, nagyobb munkaeredmény.

3. a kéve nyugodt lebocsátása következtében kevesebb kicsépelet szem.

4. A kévében a kalászok egyenlő magassága s így a meg nem nyújtott kévek kitérésénél ki nem maradható csomók. (A dülő gabona kalásza csak később érkezvén a ponyvára, mikorra már vágott alsó végét a ponyva magával vitte, ferdén jut a gyűjtő rugók közé; Cormicknál ez a gyűjtő részben kikapkodik.)

5. Különösen dült és egyenlőtlenül fekvő gabonában előnyösen érvényesíthető 2-ös mozgású vitorlája;

6. ennél fogva kevesebb lefejezett kalász;

7. egyszerűbb, ritkábban fennakadó kötő szerkezete;

E — megengedem, hogy talán hiányos, de gyakorlati — megfigyelések is mutatják, hogy mint újabb aratógépeink általában, úgy e két gép is, előnyöket s hátrányokat latba vetve, a viszonyokhoz képest használható.

⁸⁾ Nedves, vagy laza talajon a kitépelt gyökerek és föld a kapára rakodnak s így gyakran maradnak el sörények, amikor is a kapa mindannyiszor tisztítandó; harmatos, nyirkos, gázos, különösen folyondáros gabona nehezebben esetleg egyáltalán nem vágható. (Avagy egy folyondáros, dült táblán az elárusítók saját emberai félig sem voltak képesek körülmenni.) Továbbá szél által összeforgatott vagy a vágás irányában dült gabona nem jól, irtáson gyökeres, erősebb galyas helyek csak kaszakoczkázattal arathatók géppel stb.

s ott, hol a termés learathatásának biztosításáról van szó, a gabona egy kiválogatandó részének vágására feltétlenül megfelelő kiegészítő eszköz. A kézi aratás okvetlenül szükséges mértéken felüli helyettesítésére azonban általános alkalmazása csak akkor lesz indokolt, ha a munkásviszonyok folytán az aratási munkabér még mindig emelkednék, sőt a gépek karbantartása végett szükséges ügyes gépészekkel ellátott műhely terhenél fogva kisbirtokosok által még akkor is csak jelentékeny nehézségekkel.

Poszvek Nándor.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések

238. sz. kérdés. Karikára mivel szőlőm, melyet jelenben vettem kezelésem alá, bizonyosan a nyitás hiányában és rossz metszés következtében a földszíne fölött nagyon elcsutkosodott ugyanarra, hogy új hajtásokat nem képes hajtani. A talaj jó erőben van.

Kérem gazdatársaimat utasítást adni, mit tegyek vele, hogy mielőbb újból termőképessé tegyem. Czél szerű lenne-e, hogy most rögtön a csutkákat levágassam, vagy őszig elhalasztsam-e, mert tartok tőle, hogy a tavaszi nedvkerítés folytán a szőlőgyökerek elvéreznek, azaz kiszáradnak.

M.-Szt.-György.

M. L.

239. sz. kérdés. Ez évben szőlőt telepítettem síkveszűkkel, melyeket az elrakás után azonnal becsirkéztem; kérek arra nézve felvilágosítást, hogy mennyi ideig kell a csirkéket meghagyni?

Piricse.

M. M.

240. sz. kérdés. Felkérem t. gazdatársaimat, sziveskedjenek a „Köztelek” útján tudomásomra hozni, hogy hol és kik termelnek riczinusolajat?

A. A.

241. sz. kérdés. Kérek választ, hogy szaktekintélyek a Thomassalak ciztrátoldhatósága felül hogyan vélekednek.

B.

Feleletek.

Lötetű irtása. (Felelet a 237. számú kérdésre.) A lötetű teljes kiirtása kukoriczatablájában igen bajos s nem megy oly gyorsan, annál kevésbé, mert a szomszédos kertek igen alkalmas helyek további szaporodásukra s egyöntetű eljárást aligha fognak ellene alkalmazni.

A legalaposabb védekezés anyiból áll, hogy a petéket kiszedjük a földből és megsemmisítjük. E végből júniusban, júliusban felkeressük azokat az ujjnyi vastagságú turásokat, amelyeknek kidomborodó része esős idő után korábban szárad a többi talajnál. Az ilyen turásba ujjunkat beledugjuk s a talajt hasítva a járat irányát követjük mindaddig, míg a járat 15—20 cm. átmérőjű közben csavarodni s azután mélyedni nem kezd; itt megtaláljuk 8—15 cm. mélységben a fészket 200—400 petével, illetőleg ugyanannyi fiatal lötetűalézával. Ezeket a fészkeket földestől kiemeljük s egy edényben összegyűjtve, napsütötte helyre teszszük, ahol a peték, illetőleg fiatal állatok csakhamar összeszáradnak.

Czél lehet érni árkolással is, ha t. i. a tél közeledtével ásott árkokat melegebb természetű lötetűalézával megtöltjük, jól letapossuk és földdel betakarjuk, mert a lötetű a téli hidegben melegebb helyekre húzódik s ha az árkokban levő trágyát legalább hetenkint egyszer felforgatjuk, igen sok lötetűt pusztíthatunk el.

A lötetű ezen sajátjánál fogva a gazdaságokban a trágyadombokat úgy kell kezelni, hogy ne magunk tenyészszük e helyeken a lötetűt, mert sokszor a földre a lötetűt a trágyával mi magunk hordjuk ki.

Fazekakba, virágcserepekbe való összefogdosás általánosan ismert módja a lötetű ellen való védekezésnek, de czélt vele csak

úgy fogunk érni, ha ezt pázraskor (tavaszkor, nyár elején) alkalmazzuk, akkor t. i., amikor e rovarok éjjelenként a föld színén mászkálnak.

A sertések turásközben igen sok lötetűt elpusztítanak, megesznek s e végből a földet, amikor nincs bevetve, lehetőleg gyakran járassuk a sertésekkel.

Pásztor István.

Előregedett szőlőtőkék termőképessége. (Felelet a 238. sz. kérdésre.) A megvénült és elhanyagolt szőlőtőkéknel az elszáradt csonkokat most nem czél szerű eltávolítani, mivel a beálló sok nedvvesztés folytán még jobban elgvengülnek, minek következtében éppen az ellenkező eredményt érné el, mint a mit eme mivelettel elérni remél. Most legfőbb azt teheti meg, hogy ha tő vagy nyakhajtások törnének elő, azokból 1—2-öt meghagy és az őszre fedés előtt az elvénült tőkéket megifjítja. A másik teendő, amit szinte őszszel végeztet az, hogy eldönti mindazokat a tőkéket, amelyek megfelelő vesszőket hoztak és mindkét esetben újból képezi a „karikákat”, nem feledkezvén meg a kellő trágyázásról sem, mert daczára annak, hogy a „talaj jó erőben” látszik lenni, kilehet az mégis merülve. Végül ajánlom: vizsgálja meg alaposan szőlőjét, vajjon nem bántja-e azt a filloxera?

A. D.

Beesirkázott szőlő kezelése. (Felelet a 239. számú kérdésre.) Az új ültetésű és felhalmozott vagy a tokajhegyaljai szőlőművesek szerint becsirkázott és nem „csirkézett” szőlő addig marad eltakarva, míg a hajtások elő nem törtek, akkor a kapálás alkalmával a halmocskák eltávolíthatók, mivel ama feladatoknak, hogy a vessző hegyét annak kihajtásáig a kiszáradástól óvják, eleget tettek. Időközben főleg, ha talaja kötött és eső után cserepedésre hajlandó, nagyon ajánlatos lesz a felső réteget vigyázva felporhanyítani, esetleg a megcserepedett réteget eltávolítani. Óvakodni kell azonban a föld alatt fejlett kis fehér hajtást (csirát — csirkát) egyszerre az erős napfénynek kitenni, mivel könnyen megperzselődhetik és elpusztul.

A. D.

A Thomassalak ciztrátoldhatósága. (Felelet a 241. kérdésre.) A szaktekintélyek a Thomassalak ciztrátoldhatóságáról igen eltérő véleményben vannak. P. Wagner és Märcker szerint a Thomassalak értéke egyenes arányban áll annak ciztrátoldhatóságával. E. Meissl szerint pedig a Thomassalak ciztrátoldhatósága és terméscsökztető hatása között határozott összefüggés nem állapítható meg.

Märcker több éven keresztül végzett tenyésztési kísérleteinél azon eredményre jutott, hogy általában a Thomassalak a ciztrátoldhatóság arányában fokozta a termést.

1893-ban 4 Thomassalak-félet használt tavaszi buza alá, következő eredménnyel:

	Hatás	Ciztrátoldhatóság
I.	100.0	100
II.	82.3	88.5
III.	77.3	72.6
IV.	67.5	52.9

A buzát árpa és ezt mustár követte, az eredmény volt:

	Árpa	Mustár
I.	100.0	100.0
II.	80.4	64.0
III.	41.6	48.0
IV.	12.3	47.0

1894-ben 16 féle Thomassalakot próbált ki árpa alá, az eredmény volt:

Hatás	Ciztr. oldhatóság	Hatás	Ciztr. oldhatóság
1.	100.0	9. 60.2	57.72
2.	87.9	92.99	10. 67.0
3.	90.2	88.07	11. 57.5
4.	76.7	85.78	12. 51.6
5.	71.9	81.37	13. 53.9
6.	67.9	71.95	14. 38.5
7.	74.1	71.34	15. 47.4
8.	65.0	60.62	16. 18.1

Hasonló eredményre vezettek Wagner kísérletei. mincképpen elhatározta, hogy a Thomassalak értéke annak ezirátoldhatósága szerint határozottassék meg, az összfoszforsav és a porfinomság meghatározásától rendszerint el lehet tekinteni.

Meissl 50 különböző gazdaságban 0.1 Ha nagyságú parcellákon próbálta ki a különböző ezirátoldhatóságú foszforsav hatását, az egyik Thomassalak ezirátoldhatósága 93.5%, a másiké 50.6% volt, az összfoszforsav mennyisége 18.03 illetve 18.16% volt.

A kísérletek eredményét a következő pontokba foglalta össze:

A Thomassalak úgy az egyik, mint a másik a trágyázatlan parcellával szemben kielégítő terméshozadékot szolgáltatott.

A trágyázott parcellák közül, hol a nagyobb, hol meg a csekélyebb citrát oldhatóságú foszforsavval megtrágyázott parcellák termettek többet. A kétféle Thomassalaknak a hatása úgy a termés mennyiségére, mint a minőségére egyforma volt, a miért, is ezen két ezirátoldhatóságra egymástól lényegesen különböző Thomassalak egyenértékűnek mondható.

Ezen eltérő eredmények következtében ma még a kérdés meg nem oldottnak tekinthető. Annyi azonban bizonyos, hogy a gazda helyesen cselekszik, ha Thomassalak vásárlásánál a citrátoldhatóságot is figyelembe veszi. Ezt Meissl is ajánlja — és pedig azért, mert ez által legbiztosabban elkerülheti a nyersfoszfátokkal — tehát a legtöbb esetben értéktelen foszfortrágyával hamisított Thomassalak vásárlását. Cs. S.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Olda
Az OMGE. közleményei.	851
Gabonauzóra Torontál vármegyében. <i>Fülep J. Gy.</i>	851
Gazdasági növénytan.	
Az olasz burgonya behozatalának veszedelmessége. <i>Linhárd György.</i>	853
Allattenyésztés.	
Egy tejelő jellegű erdélyi-magyar marhatenyésztésről. <i>Monostori Károly.</i>	854
Gazdasági gépészet.	
Olesó-e a gépekkel való aratás? <i>Poszvek Nándor.</i>	855
Levelszekrény.	857
Vegyesek.	858
Kereskedelem, tőzsde.	859
Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszüzet. — A központi vásárcsarnok árújegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráról. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmárvásár. — Budapesti vágómarhavasár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavasár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.	860

Kitüntetés. Ő felsége Kvassay Jenő földmivelésügyi miniszteri tanácsosnak és az országos vízügyi és talajjavítási hivatal főnökének a vízügyi műszaki szolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. Kvassay Jenő ezen kitüntetésének egyszerű közlésével nem elégedhetünk meg, midőn a kitüntetés az OMGE. igazgatóválasztmányának egyik legtevékenyebb tagját és a „Köztelek” érdemes rovatvezetőjét érven, annak fényéből egyesületünkre és lapunkra is esik némi diessugár, hanem külön is kell fejeznünk örömünket a kitüntetés fölött azért, mert abban kevesen részesültek Kvassaynál méltóbban. A magyar gazdaközönség jól tudja, hogy a talajjavítás rendszeres kezdeményezése és az ennek szolgálatában álló ma már hatalmas kulturtermelői intézmény megalkotása Kvassaynak elsőrendű érdeme. Emellett az utóbbi időben oly hatalmas mértékben megindult vizszabályozási munkálatok főintézője is Kvassay. E két irányu működésével a magyar

föld és a magyar gazdák javára annyi üdvös intézmény létesítése van a kezébe letéve, hogy a magyar gazdaközönség a legőszintébb örömmel veheti tudomásul nemcsak a hivatása körében, hanem a társadalmi mozgalmak terén is vezérszerepet vivő kiváló férfiu magas kitüntetését.

Eljegyzés. *Taubinger* Honát, Nagy-Törén, *Razyha* Ernő névedí földbirtokos eljegyezte.

Halálozás. Idősb *Gál* Ferencz kir. tanácsos, a szegedi kereskedelmi és iparbank elnöke, életének 74-ik évében Szegeden elhunyt.

Miniszteri értekezlet a ruthén-kérdésben.

Azok az áldatlan állapotok, amelyek északi Magyarországon különösen a ruthének által lakott nagy vidéken a népesség teljes tönkretűnését eredményezték, mintegy másfél év előtt a parlamenti körökben erős mozgalmat szültek, hogy az egészségtelen viszonyokat orvosolva, a baj megszüntethető és a ruthén nép megélhetése biztosítva legyen. Ennek a mozgalomnak első eredménye volt, hogy a kormány is érdeklődéssel fordult az ügy felé és *Darányi* földmivelésügyi miniszter a munkácsi uradalom egy részét bérbé véve, miniszteri megbízottat felévi tanulmányozás után terjedelmes emlékiratban közölte tapasztalatait, véleményét és javaslatát, amelyeket a miniszter egy szélesebb körű értekezleten tárgyalatott. A tárgyalások maguk bizalmas természetűek voltak, annyit azonban konstatálni lehet, hogy a miniszteri megbízott emlékirata valósággal megdöbbentő adatokat tartalmaz a ruthén nép anyagi tönkremenetelének okairól és az értekezlet összes tagjainak helyesléssel találkozott a miniszter azon kijelentése, hogy az állapotokon minden nehézség daczára erélyesen javítani szándékozik és hogy az akeziót a hasonló viszonyokkal bíró egész észak-magyarországi részekre fokozatosan kiterjeszteni fogja.

Gabonauzóra és a bíróságok Rendkívül érdekes ítéleteket hoztak a napokban gabonaperekben, melyek abból eredtek, hogy a kisgazda potom áron lekötött búzáját a szállítási idejékor szállítani nem volt képes és a vevő a kötési és szállítási árak között fenforgó különbözeteket követelte. A szegedi kir. tábla ítéletileg kimondotta, hogy a *kisgazda, hogy ha határidőre ad el saját termésű gabonát, a határidő lejártakor csakis azt tartozik szállítani, anijé tényleg termelt.* Ha termése kevesebb a lekötöttnél, avagy éppen semmije sem termelt, a kisgazda nem köteles semmiféle differenciákat sem készpénzben fizetni. Nagyobb jelentősége van a joggyakorlat terén a gyulai törvényszék hason esetben hozott ítéletének, amennyiben a határidőüzlési ügyek legtöbbje végérvényes döntésül a királyi törvényszékek illetékessége alá tartozik. A gyulai törvényszék határozata ugyanis az, hogy *ha az őstermelő reménybeli terméséből gabonát ad el s a termésből a szállításra kötelezett mennyiséget nem produkálhatja, úgy sem a szállításra, sem az értékkülömbözet megfizetésére nem kötelezhető s csakis annyit tartozik szállítani, ami az arató rész, vetőmag és családjának szükséges kenyérré való levonás után megmarad.* Megkönnyebbüléssel fogadjuk ezt a humánus és igazságos ítéletet most, amikor a bíróságok előtt Dél-Magyarországon egész sereg gabonaper vár lebonyolításra. Mi a kisemberekkel kötni szokott, ugynevezett határidőüzlésekben eleitől fogva az ő tájékozatlanságukkal s gyámoltalanságukkal való visszaélést láttuk, szép és emberies dolog tehát, hogy az igazságszolgáltatás védelmébe fogadta a gyámoltalanságokat és nem szolgáltatta ki százak meg százak exisztenciáját, különben alakilag korrekt jogi alapon támasztott követeléseknek. Reméljük, hogy jelen két elvi határozat, melyekkel régebben a kuria is analog döntvényt hozott, megállapítja az eddig még hiányzott, egységes joggyakorlatot. Közlendő-

nek tartjuk még e helyen, hogy a fehértemplomi kir. törvényszék *Löwy* Károly, temeskubini lakos ellen, bűnvádi eljárást indított, miután *Löwy* a kisgazdától vett búzát a szállításkor, *azzal a kifogással, hogy az silány, nem fogadta el, hanem az első minőségű búzának a szállítás idején levő piaci árát véve tekintetbe, a földműveseket a tőlük eredetileg kitöltetlenül vett váltók alapján beperelte.*

Elnökválasztás a Békésmegyei gazdasági egyesületnél.

A békésmegyei gazd. egyes. nagyérdemű elnöke *Belicey* István, ki 26 évig volt vezére, vezető szelleme az egyesületnek, f. évi jan. hó 1-én hivatkozva előhaladt korára és egészségi állapotára, az elnökségről lemondott. Az igazg. vál. mindent elkövetett, hogy őt lemondásának visszavonására bírja, de ez nem sikerülvén, elnökválasztás előtt állott az egylet. Az egyleti tagok egy része dr. *Lukács* György, a vármegye népszerű főispánját óhajtotta az elnöki székbe ültetni, míg a másik része csáhoi *Geiszt* Gyula köré csoportosult. Dr. *Lukács* György a javára dől jelölések daczára az ellentétek elsimitása érdekében visszalépett s a május hó 30-án megtartott közgyűlésen elnökül *csáhoi Geiszt* Gyulát, igazgató-elnökül pedig dr. *Zsilinszky* Endrét ajánlotta s ez ajánlatnak megfelelőleg a választások egyhangulag történtek. Egyben a közgyűlés, hogy dr. *Darányi* Ignác földm. minisztert, gróf *Desseffy* Aurélt az OMGE. elnökét, valamint dr. *Lukács* György főispánt *örökös tiszteleti tagokul* nagy lelkesedéssel megválasztotta. Emelkedett mozzanata volt a közgyűlésnek, midőn dr. *Lukács* György meleg szavakban esetelte a lelépett elnök *Belicey* Istvánnak el nem évülhető érdemeit, indítványozva, hogy őt örökös tiszteletbeli elnöknek válassza meg a közgyűlés. Lelkes éljenzés hangzott erre fel s az ősz, de még mindig mozgékony s a közért lelkesülő *Belicey* az érte ment küldöttség élén belépett s meghatottan köszönte meg az egyleti tagok ragaszkodását s kijelenté, hogy mint közlegény ezennel is egész erejével támogatni fogja az egyletet. Kívánjuk az érdemes elnöknek, hogy ennek a kijelentésének sokáig helyt állhasson.

Ösztöndíj a gazdasági szakképzés tökéletesítésére.

A pesti magyar kereskedelmi bank által fennállásának 50 éves fordulója alkalmával alapított 675 frtos ösztöndíj minden harmadik évben s így a folyó évben is, a földmivelésügyi m. kir. miniszter által adományoztatik, a magyar-óvári gazdasági akadémiát, vagy valamelyik gazdasági tanintézetet kitünő eredménnyel végzett gazdász részére, valamely különös gazdasági szakma vagy szakmacsoport alapos elsajátítása végett külföldön teendő utazás költségeire. Felhívja tehát a földmivelésügyi miniszter mindazokat, kik a jelzett kitünő előképzettséggel bírnak s a mezőgazdaság valamely külön szakmájának vagy szakmacsoport mivélésére hivatottságot éreznek, hogy ennek megjelölésével, részletes uti- és tanulmányterv bemutatása mellett, előképzettségüket igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeket f. évi június hó 15-ig, a földmivelésügyi miniszterhez czimezve nyújtsák be, megjegyezve, hogy a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak. Azok, kik valamely különös mezőgazdasági szakmában már tettek gyakorlati vagy elméleti tanulmányokat, valamint azok, kik bővebb nyelvismeretekkel bírnak, előnyben részesülnek.

Állatforgalmi korlátozások.

A horvát országos kormány 1898. évi május hó 27-én kelt értesítése szerint a hasított körmű állatoknak Magyarországból Horvát Szlavonországekba való bevitele tekintetében 1898. évi június hó 6-án kezdődő érvényességgel a következő intézkedéseket léptette életbe: I. *Ragados tüdőlob miatt* a szarvasmarháknak *Arva, Liptó, Nyitra, Pozsony, Szepes, Trencsén és Turóc* vármegyék-ből Horvát-Szlavonországek területére való bevitele tilos. II. *Sertésvész miatt* a sertéseknek *Bács-Bodrog, Baranya, Somogy, Torontál,*

Veszpr... terület ország... fent m... vármeg... elszáll... vizsgál... nek... bevitel... január... meg v... és az... megtar... tekinte... idézett... Al... A föld... dési v... május... rinr... ország... sem ta... megjeg... ságok... község... megáll... Német... tet né... neve a... kimuta... S... A föld... kedés... ménés... azáltal... való ut... költség... mosony... Arpad... e. pén... birtok... zett ta... ból 67... igazga... a gazd... a növe... szintu... tehené... lést fo... sertés... világo... nagy... ménés... paran... észlel... hogy... fogna... nek... gazda... olajol... vasut... 1899... esetle... 8000... vegyi... henge... q. (V... olaj... nos p... a ma... besze... II. er... kinth... lefize... nál p... ges s... feltét... ról fe... ismer... 50 k... telve... szám... óráig... leltán... vagy

Veszprém, Zala és Zemplén vármegyéből és a területükön fekvő városokból Horvát-Szlavonországok területére való bevitele tilos. III. A fent meg nem nevezett többi magyarországi vármegyéből és városokból az egészséges és elszállítás előtt hatósági állatorvos által megvizsgált szarvasmarháknak, juhoknak és kecskének Horvát-Szlavonországok területére való bevitele a horvát országos kormány 1897. évi január hó 12-én kelt hirdetmény értelmében meg van engedve, de csakis kizárólag vasuton és az általános állategészségrendőri szabályok megtartása mellett. A sertéseknek bevitele tekintetében pedig a horvát országos kormány idézett rendelete továbbra is irányadó.

Állatforgalmi korlátozások megszüntetése.
A földművelésügyi miniszter értesíti a közlekedési vállalatokat, hogy a német kormány f. é. május hó 22-én 65. sz. a. kelt kimutatása szerint, ragadós tüdőlob miatt jelenleg Magyarországnak egyetlenegy törvényhatósága ellen sem tart fel szarvasmarha-beviteli tilalmat, — megjegyzendő azonban, hogy oly törvényhatóságok területéről, melynek területén csak egy közegben is ragadós tüdőlob jövőben esetleg megállapított vagy uralkodik, szarvasmarhát Németországba szállítani feltétlenül tilos, tekintet nélkül arra, hogy az illető törvényhatóság neve a német kormány által időnként közzétett kimutatásba felvételre került-e.

Szigetközi kiscgazdák kisbéri kirándulása.
A földművelésügyi miniszter legújabb intézkedései közé tartozik, hogy a kiscgazdáknak a ménesbirtokok megtekintésére nyújt módot, azáltal, hogy a miniszterium viseli a vasuton való utazás és a ménesbirtokon való ellátás költségeit. Ezt az alkalmat fölhasználva a mosony vármegyei gazd. egyesület, Hensch Árpád e. titkár és Molnár József állatorvos s e. pénztáros vezetése mellett a kisbéri ménesbirtok megtekintése f. évi május 31-én rendezett tanulmányutat, melyen 5 szigetközi községből 67 kiscgazda vett részt. A ménesbirtokok igazgatója Nick Ede személyesen mutatta be a gazdaságokat, részletesen megmagyarázván a növények termelésénél követett eljárásokat, szintugy az ardeni ménest, a szimmenthali tehenészetet, melylyel kapcsolatban nagytermelést folytatnak, a juhtenyésztést és berkshiri sertésenyésztést, mindenütt a szükséges felvilágosításokat nyújtva, miket a kirándulók nagy figyelemmel meghallgattak. Az állami ménest nagyon részletesen Döry György osztályparancsnok mutatta be. A kirándulók közt észlelt hangulatból ítélve kétségtelennek tartjuk, hogy ezek a tanulmányutak nagy mértékben fognak hozzájárulni a kiscgazdák érdeklődésének s érzékének fejlesztéséhez az okszerű gazdálkodás irányában.

Pályázati felhívás kenőcs és egyéb olajok szállítása iránt. A magyar kir. államvasutak igazgatósága az 1899. január hó 1-től 1899. évi december hó 31-ig terjedő évben esetleg további két évre évenként szükséges: 8000 q. tiszta hengerolaj, vagy csontolajjal vegyített és eddig „Skin” olaj név alatt ismert hengerolaj, 8000 q. lepárolt ásványolaj, 9600 q. (Vulcan) lepárolatlan olaj, 700 q. tisztítóolaj és 1300 q. gázolaj szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az érdeklő feltételek a magyar kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73. sz. II. em.) hivatalos órákban naponként megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta útján is megszerezhetők; a különleges szállítási feltételekért 15/kr, az általános feltételekért 25 kr fizetendő. Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a szállítási feltételeket ismeri és teljes terjedelmükben elfogadja. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külcimmal: „Ajánlat a 30,262 98. számhoz” 1898. évi június hó 25-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályának benyújtandók, vagy hozzá posta útján beküldendők.

Szuperfoszfát

chilisalétrom

kénsavas-káli

kénsavas-ámmon

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz

98-99%

jegecsekben és örölve valamint egyéb

permetező anyagokat

legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”
műtrágya, kénsav és vegyi ipar
részvénytársaság

Budapesten, Váci körút 21.

Magyar általános kötanyaggyár.

Schottola Ernő, Budapest.

ÜZLET:

VI. ker., Andrássy-út 2, (Foncière palota).

GYÁR:

VI. ker., Révay-utca 16.

A cséplőgépek küszöbén, ajánlom a gépeknél a mm. belülg- és kereskedelemügyi miniszteriumok által tartandóknak előírt

„Első segély”

kötszereimet pléhdobozban.

Kötszerdobozaimnak a mm. belügyminiszterium által előírt tartalma:

1. Egy „Esmarch”-féle pólya, 1 mtr. hosszú tömlővel.
2. Vashalvagos gyapot.
3. Jodoform-gaze.
4. Bruns gyapot, karbólgypot és 2 calicot-pólya.

Ára 6 frt 50 kr.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1898. június 4.

Nálunk daczára annak, hogy a legutóbbi miniszteri jelentés nem a legkecssegtetőbb színben tüntette fel a vetések állapotát, a tegnapi határidőüzlet — a mindennapi érkező kedvezőbb gazdasági jelentések, valamint az állandónak ígérkező szép idő folytán — lanyha irányzatot öltött, melyet különösen a kontinens folytonos eladásai és a külföldi piacok rohamosan csökkenő árjegyzései idéztek elő; így a szombati 10:02 frtos öszbuza jegyzést 9:51-re szorították le.

Az időjárás a hét elejével erősb légáramlatok mellett esős volt és csak később lett az égboltozat emelkedett hőmérséklet mellett ismét derűs. A bekövetkezett csapadék a kapás növényekre volt jótékony hatással és habár a buzavetéseket illetőleg az esőzések folytán több helyről ismét rozsdahírek érkeztek, általánosságban a vetések állásával nagyon meg vannak elégedve. Külföldön is jó a vetések fejlődése. Az Egye-

szt-Államokban az összes eredményt 700 millió bushellsre becsülik a tavalyi 600 millió bushell ellenében. Az Unió déli államaiban az aratás egyébként már megkezdődött és az első waggonok Texasból St. Louisba már megérkeztek. Oroszországban a terméskilátások nyombára kedvezőek Angliában Németországban szintén dicserik a vetések állását.

Könnyen érthető tehát, ha a külföldi piacok üzletmenete a legkorlátoltabb és a spekuláció, ugymint fogyasztás az új termés elvárásában, tartózkodik. A hangulat kivétel nélkül lanyha és az árirányzat lefelé törekvő. Amerikában az annyira körülrajongott „májusi buza” megszünt és az eddig működött haussekonjunctur a jelentékeny hasznót magának biztosította. A prompt buza — a látható készletek folytonos gyarapodása mellett — Newyorkban e hét folyamán ismét 7 c. csökkent. Chicagóban az árak 2 c. olcsóbbak. Az európai piacok szükséglete az új termésig fedezve van és így reszerváltak, annál inkább, mert a termésremény és a tengerentuli uszó áru mennyisége minden vételkedvet hátráltat. A hangulat így tehát a kontinentális piacokon is az állandó ellanyulás jegyében van.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza a hét kezdetével barátságos hangulatban indult. Az egész országon kiterjedő csapadék és a rozsdá terjedéséről való aggodalom, a határidőpiac szilárdulását vonta maga után, miáltal készárutalajosok engedményekre nem voltak hajlandók. Néhány malom mérsékelt bevásárlásokat is eszközölt ugyan, hogy másnap azonban annál tartózkodóbbak legyenek, annál inkább, mert az időjárás is ismét jobbra fordult és hogy a „második kéz” olcsóbb ajánlatokkal lépett fel, mint a malmok maguk. Piacunk így valóságos siralmas állapotba jutott és a buza ára a mult héthez képest, ugyszólván üzlet nélkül 1:30 frttal csökkent. A hét végével árak újra valamivel szilárdabbak és pedig Lajthántul esőkre és hogy a vasárnap megjelenő hivatalos kimutató rosszaub lesz, mint az utolsó volt. Az összforgalom alig több 25,000 mm-nál, a heti hozatal 54,000 mm ra rug.

Rozs ugyancsak lanyha. A helyi fogyasztás teljesen tartózkodó és minthogy kivételről már hónapok óta nincsen szó, a forgalom nagyon korlátolt, az árak pedig erősen csökkenőek. Mult héttel szemben kb. 40—60 kr. az árvesztés és helyben mint Budapest távolágában átvéve 9.—9:05 frton jegyzünk.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) továbbra is csak szórványosan érkezik és hazai áru 7:30—7:40 frton jegyez helyben.

Zab el van hanyagolva. A kínálat elég jó ugyan, a kereslet azonban alább hagyott és az árak a mult héthez viszonyítva 30 krral olcsóbbak. Szin és tisztaság szerint helyben 7:25—7:60 frt Cassa érhető el.

Tengeri a hét kezdetével árcsökkenő és a határidőhöz tartja magát, mi által a hét végével szintén emelkedik, helyben 5:45 frt, ab Mezőberény 5:20 frt, ab Mezőtúr 5:30 frt lett elérve.

Olajmagvak Káposztarepezen készáru e héten sem volt forgalom, névlegesen 12.—13.— frt. Határidők: káposztarepece augusztusra 12:65—12:75 frt között jegyzett, a hét végével 12:40—12:45 frton zárul. **Gomborka** ca. 12.—12:50 frt, **vadpepe** ca. 5:50—6:25 frt, **lenmag** nincs kínálva 10.—10:50 frt, **kendermag** 8.—8:50 frt Budapesten.

Hüvelyesek: **Bab** e héten ismét teljesen üzletelen maradt és kereslet nem mutatkozott. Jegyzéseink tehát inkább csak névlegesek: Gyöngyösön 7.— frt, Szegzárd 6:75 frt, Baján 6:80 frt, ó barna babot Kalocsán 5:50 frt, új 6.— frt. **Köles** esendes és üzletelen. Jegyzésünk 4:75 frtot helyben.

Vetőmagvak: **Vöröshere** változatlan. Minőség szerint bánáti 32.—35.— frt, durvaszemű felvidéki áruért 37.—40.— frtot fizetnek. **Lucszernál** csak szórványosan kínálnak és hazai termésű áru 35.—42.— frton jegyez. **Muharmag** 6.—6:25 frtot ér el helyben. **Bükköny** üzletelen, helyben 5:50—5:75 frton jegyez.

Napi jelentés 1898. június 7.

A mai amerikai jelentések — melyek mindinkább jó termésre engednek ott következtetni: — Tennesse, Kentucky, Ohio és a déli Illinois-ban az aratás már folyamatban van — valamint a Kontinens felé uszó buzamennyiségek állandó növekedéséről szóló kimutatások — nálunk sem maradtak hatás nélkül amennyiben a tegnapi eléggé lanyha irányzatot ma még gyengébb hangulat követte, s az árak tovább is rohamosan csökkentek.

Mig tegnap kicsiny forgalom mellett, készbuzát a malmok 20 krajczárral olcsóbb áron vásároltak, ma ezen, valamint a többi gabonanemben egyáltalában semmi üzlet sem kötetelt.

Az ezidőtájt más években szokásos előreladásokban — tekintettel a rendkívül bizonytalan helyzetre — szinte teljesen szünetel a forgalom.

Következő kőtések történetek.

	Kötetett.	Déli zárlat.
Máj.-jun. buza	—	11.55—60
Szept. buza	—	9.53—54
Jul.-aug. tengeri	—	5.18—
Szept. rozs	—	7.07—
Szept. zab	—	5.58—
Káposztarepece aug.-szept.	—	12.15—

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben a hétnél elején a forgalom gyér volt és nagyobb üzlet alig létesült. Elkelt finomított szesz gyér vételkérdé mellett budapesti gyáraktól 59-25 frtig, ellenben vidéki gyárak 58-50 frtig tettek ajánlatokat azonnali és későbbi szállításra. Élesztőszesz 58-50 frt, adózott nyersszesz 58-58-25 frt nagyban.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz azonnali szállításra kínálva nem volt.

Galicziából kontingens nyersszeszt nagyban 1899. évi január-májusi szállításra 18 1/2 frton kínáltak tartályokban szállítva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 20-25-20-75 forint.

Bécsi jegyzés 20-10-20-30 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 55-50-59-75 adózott, 20-25-21 forint adózatlan szeszért.

Triestini jegyzés 14- frt kiviteli szeszért 90%.

A kivitel e hétnél elején 100 q. finomított szeszt vásárolt, mely Fiumén át tovább lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül Baja, Losonc, Temesvár, Kenyérmező 25 krral, öcsöbba, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti várlátárak e héten: Finomított szesz 58-75-59-25 frt, élesztőszesz 58-50-59- frt, nyersszesz adózva 58-58-13 frt, nyersszesz adózatlan (exkontingens) 17-50-17-75 frt, denaturált szesz 22-50-23-50 frt. Kontingens nyersszesz.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok arujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének jelentése 1898. június hó 4-én.

A burgonya és tojás mellett, mely cikkek nagyobb mennyiségben érkeznek a csarnokba, semmiféle áru sem kerül szombat-tevő mértékben a piacra. A mindinkább csekélyebb számban érkező spárga küldemények és az itt-ott mutatkozó korai gyümölcs, nem alkalmas tételnek a nagyban eladásra. Jóllehet ezen apró jelentékeltelen tétel napról-napra elfogytak, mégis érezni már, csak a csarnok ürességét szemlélve, az előkelő bevoközönység egy részének kiköltözökését a fővárosból.

Az elmúlt napokban a következő árak kerültek nálunk eladásra:

- Marhahús 52-54 átlag kimérve, borjúhús 50-52 kgként, prágai sonka 1-10, kassai 1-05-1-10, galgóczi 1-10, szalámi (téli) 1-70, nyári 90 kr kgja. Tojás (1440 db) 27-50-29-ig, teatojás 2-30-3-10. Rőzsaburgonya 3-40-3-50, idei burgonya 4-50-6-00-ig nagyban eladásra. Spárga 20-60-ig kgja, tök 10-25, salátaugorka 3-15 darabja. Cseresznye 24-30, földi eper 30-50, egres 6-12-ig kgja. Teavaj 90-1-20, főzővaj 70-90, tejföl 24-26, tehéntúró 8-16-ig kggrammja. Özbak egészben 50-60 krig kgja. Liba 1-30-1-50-ig csirke 1-40-1-50, tyúk 50-70-ig darabja. Előrák 3-8-ig drbja nagyság és minőség szerint.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. június 6-án.

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 52-58 II. oszt. 44-52, III. oszt. 36-44, eleje I. oszt. 52-52 II. oszt. 48-52, III. oszt. 30-48, borjúhús hátulja I. oszt. 60-68, II. oszt. 54-60, eleje I. oszt. 56-64, II. oszt. 50-56, birkahús hátulja I. oszt. 42-46, II. oszt. 36-42, eleje I. oszt. 38-42, II. oszt. 36-40, bárány eleje 1 db 1-4-4, hátulja - - - , sertésbús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 58-60 0, vidéki - - - , szalonna nélkül elsőrendű 64-66, vidéki 53-50, sertésbús porkölt - - - 0, sertésbús szerb szalonnával - - - , szalonna nélkül - - - , sertésbús füstölt magyar - - - , idegen (vidéki) - - - , sonka nyers 1 kg 60-80, füstölt belf. csonttal 60-0-90, csont nélkül 0-80-0-90, sonka füstölt külf. csont nélkül - - - , szalonna sózott 1 q 54-0-57, füstölt 60-62 - - - , sertészsír hordóval 64-64-0, hordónélkül 62-0-62 0, kolbász nyers 1 kg - - - , füstölt 60-80, szalámi belföldi 130-150, külföldi - - - , malacz szópós élő 1 kg 0-00-0- - - , tisztított 0-70-90.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1-10-1-40, csirke 0-50-1-20, káppan hizott - - - , sovány - - - , réce hizott 0- - - 0- - - , sovány 1-20-1-40, lud hizott 4-50-6- - - , idej 2-40-5-00, pulyka hizott - - - 6- - - , sovány - - - 0-0-00. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-50-0-75, 1 kg. - - - , csirke 1 db 0-45-0-60, 1 kg. - - - , káppan hizott 1 db 0- - - 0- - - , 1 kg. - - - , réce hizott 1 db 0- - - 0- - - , 1 kg. - - - , félkővér 1 db 0-90-1-50, lud hizott 1 db 2-20-3-50, 1 kg. 50-0-55, félkőv. 1 db 1-60-2-20, 1 kg. - - - , pulyka hizott 1 db 0- - - 0- - - , 1 kg. - - - , félkővér 1 db 0- - - 0- - - , 1 kg. - - - , ludmáj 1 db 10-0-70, 1 kg. 1-20-1-50, ludzsír 1 kg. 70-1-00, idej liba 1 db - - - - - .

Hal. Élő. Harcsa 1 kg. frt 0-80-1-00, csuka 0-80-1-00, ponty (dunai) 0-30-0-60, süllő - - - - - , kecsge 0- - - 0- - - , márna - - - 40- - - 60, czompó 0-50-0-60, angolna 0- - - 0- - - , apró kevert 0-25-0-35, lazac - - - , pisztráng - - - - - .

Liszt és kenyéremül. Fehér kenyér 1 kg. frt 18- - - 22-0, barna kenyér 14-0-17-0, rozskenyér 14-5-14-5. Buzalisz 00 sz. 1 q - - - , 0 - - - , 1 - - - , 2 - - - , 3 - - - , 4 - - - , 5 - - - .

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 14-18, stoke-raui 22-36, borsó héjas magyar 10-0-13- - - , koptatott magyar 13-15, külföldi 17-24, bab fehér apró 7-11, nagy 8-12, szines 8-00-10.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 28-0-29 00 II. oszt. (1440 db.) - - - , meszes - - - , orosz tojás 100 db - - - , tea tojás 2-30-3- - - , törött tojás 0- - - 0 - - - .

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 4- - - 8- - - , 1 q 12- - - 16- - - , Petrezselyem 100 kötés 4-0-8- - - , 1 q 8-0-18-0 zeller 100 drb 4- - - 8-0, karalábé 1-0-1-40 vöröshagyma 100 köt. - - - 80-2-00, 1 q 6-5-8- - - , fohagyma 100 köt. 5- - - 10-0, 1 q - - - - - , vörösrépa 100 drb 0-80-1-40, fehérrépa - - - , fejeskáposzta 0-0-00, kelkáposzta 100 drb 1-00-2-50, vörös káposzta 0- - - - - , fejjesaláta 0-60-1-20, kötött saláta 0-4-1- - - , burgonya, róza 1 q 3-50 4-20, sárga 3-80-4-20, külföldi - - - , fekete rétek 100 drb 0-20-1-40, uborka nagy salátának 100 db 5-18- - - , savanyítani való 100 db - - - - - , savanyított 0-70-0-75, zöld paprika - - - , tők főző 0-10-0-60, zöldbab 0-25-0-32, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. - - - 0-6-13, fejtett 1 lit. 13- - - 22, tengeri 100 cső - - - , karfiol 100 db - - - , paradicsom 1 kg. 0-30-0-35, spárga 0-20-0-50, torma 1 q 12- - - 16- - - .

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt - - - , köz. alma - - - , fajkörte - - - , közönséges körte - - - , szilva magva, való - - - , vörös - - - , aszalt 24-28, cseresnye faj 20-30, közönséges 06-30, meggy faj 25-30, közönséges - - - , ringló - - - , barack kajsza - - - , ősi - - - , dinnye görög nagy 100 db - - - , kicsi - - - , sárga faj - - - , 1 kg. közönséges - - - , szőlő 1 kg. - - - , csemege - - - , dió (faj, papirhéjú) - - - , közönséges 26-30, mogyoró 26-30, gesztenye magyar - - - , olasz - - - , narancs messina 100 db - - - 0-0-0, pugliai 3-8-5-5, mandarin 0-00-0-00, citrom 1-50-2-00, füge hordós 1 q 20-22, koszorus 22- - - 24, datolya 38-44, mazsolaszőlő 50-65, egres 1 lit. 6-8, eper 1 kg. 40-0-80 kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 10-20, csöves 30-35- - - , (száritott) - - - , köménymag - - - , borsókamag - - - , mák 1 q. frt 38-40, méz csurgatott 0-28-0-45, sejtékben 1 kg. - - - , szappan szin 20-25, közönséges - - - , fehérbor asztali palaczkban 1 lit. 0-40-0-50, vörös asztali palaczkban 0-40-0-50, házi pálinka palaczkban 38-50- - - , ásványvíz palaczkban - - - - - .

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-uteza, 1898. június 7. A székesfőv. IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekben 169 szekér réti széna, 9 szekér muhar, 22 zsupszalma, 4 szekér alomszalma, 0 szekér takarmányszalma, 2 szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (löhére, luczerna, zabosbúkköny, köles sub.), 1300 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 180-200, muhar uj 250-310, zsupszalma 150-160, alomszalma 130-160, egyéb takarmány - - - , löhére - - - , takarmányszalma - - - , tengeriszár - - - , luczerna 230- - - , 250, sarju 0- - - 0, szalmaszecska 180-200, széna - - - , uj - - - , zabosbúkköny 0- - - 0. Összes kocsiszám 220, súly 276000 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szarumarhavásár. Junius hó 3-án. A székesfővárosi közbághid és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 1186 drb belföldi, - - - db galicziai, - - - drb tiroli, 32 db növendék élő borju, 69 db élő bárány; - - - drb belföldi, - - - drb galicziai, - - - drb tiroli, - - - drb bécsi, - - - drb növendék borju, - - - drb öltött bárány, - - - drb élő kecske.

A borju és bárányvásár hangulata élénk lefolyású volt. Árak a következők: Élő borjuk: belföldi - - - frtig, kivételesen - - - frtig dbonkint, 32-44 frtig, kivételesen - - - 46 frtig sulyra, növendék borju 22-25 frtig, kivételesen - - - frtig dbonkint, - - - frtig sulyra. Öltött borju: belföldi - - - frtig, tiroli - - - frt, galicziai - - - frtig, növendék borju - - - frtig dbkint, öltött bárány 0- - - 0- - - frtig, bécsi öltött borju - - - , kiv frtig sulyra. Élő bárány 4- - - 7- - - frtig, kivételesen ritig élő kecske - - - frtig páronkint. Hizalt ürü - - - .

Budapesti juhvásár. 1898. június hó 6-án. (A székesfővárosi közbághid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtott: Belföldi hizalt ürü 490, feljavított juh 200, kisorolt kos 100, kiverő juh - - - , bárány - - - , kecske - - - , szerbiai - - - , angol keresztzés - - - , romániai - - - durvaszörü - - - db.

Borju és birkavásár élénk lefolyású volt. Árak a következők: Belföldi hizalt ürü 20-0-23-0 frtig páronkint, 23-5-24-50 frtig 100 kiló élősúly szerint, kiv. frtig, feljavított juhok 17-0-19-0 páronkint, 22-23- - - frtig sulyra, kiv. - - - , kisorolt kosok - - - , kiv.

- frtig, kiverő juh - - - 16- - - páronkint, - - - , kiv. - - - 21-50 frtig sulyra, bárány - - - , kecske - - - , anyajuh - - - suly, angol keresztzés, romániai - - - , durvaszörü - - - frtig páronkint, 100 kiló után - - - frt.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. 1898. évi június hó 5-én. (A budapesti közbághid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhajtott: 419 db, ugymint: jármos ökör elsőmin. 27 db, közép 194 db, alárendelt 8 db. Fejőstehen: fehér 0 drb, tarka 5 db, tenyészbika 1 drb, tarka tinó 43, fehér - - - db, jármosbivaly 22 db, bonyhádi - - - db, hizlalnivaló ökör - - - db, tarka - - - db.

Vérőfényes nyári nap, enyhe szellővel kedvezett a mai vásárnak; vevők részéről meglehetősen élénk kereslet mutatkozott s csak az eladók irakasságának tulajdonítható, - - - miután magas árköveteléseikből engedni nem akartak, - - - hogy a felhajtott állatok egy-része eladatlan maradt.

Nagyobb vetelek: Deutsch Sándor 12 jármos ökör, Práger Ignác Begárdi 20 jár. ökör, Deutsch Károly Ráczalmás 18 jármos ökör, Brachfeld Lajos Pta-Örs 14 tinó.

Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör 370-400, középminőségű jármos ökör 300-350, alárendelt minőségű jármos ökör 280-300, hizlalnivaló, jármosbivaly - - - é. s., 260-300 frtig páronkint, jobb minőségű jármos ökör - - - mm-kint é. s., tarka bekötni való ökör - - - 27 frtig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörü magyar tehén - - - , tarka kevert származásu tehén - - - , bonyhádi tehén - - - kiv. - - - frtig, bika - - - frtig páronkint.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1898. jun. 5-6-án. (A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Ezen országos lóvásár forgalma gyenge volt. A felhajtás az országos lóvásárok átlagos nagyságán messze alul maradt, mely minőségileg sem mondható kielégítőnek. Feltűnő kevés számmal voltak a vevők is, akik jobbara a közép minőségű lovak közül vásároltak. Az árak általában kielégítőek.

Felhajtott összesen 2478 db. Eladott 810 db. Jobb minőségű lovakból 415 db, eladott 40 db 135-280 frtért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 80 db, eladott 30 db 180-210 frtért, nehezebb kocsiló (hintós) 60 db, eladott 25 db 100-360 frtért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 100 db, eladott 35 db 90-220 frtért, ponya 10 db, eladott 4 db 30-50 frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 300 db, eladott 120 db 45-124 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 800 db, eladott 250 db 80-90 frtért; alárendelt minőségű lovakból 978 db, eladott 306 db 8-20 frtért. Bécsi vágóra vásárolt 35 db, az állatkert és kutyák részére vásárolt 12 db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott - - - db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott - - - db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett - - - db.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszekesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. - Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. - Társzekerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Elsőrangú hazai gyártmány. Gözcsészlők. Pontos cím: ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR. RÉSZVÉNY-TÁRSULAT BUDAPESTEN. Magyarország legnagyobb és egyedül gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja. Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakszavagó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni. Részletes árjegyzékkel és szakaszról felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. Szekesvágyok. Borjúk. Vevőknek.

CSÉPLÉSRE SZÉN

legkitünőbb bel-
földi, osztraui és
porosz minősé-
gek.

•• I-a osztraui kétszer mosott kovácsszén ••

RADNAY KÁROLY-nál Budapest, Váci-körút 80.

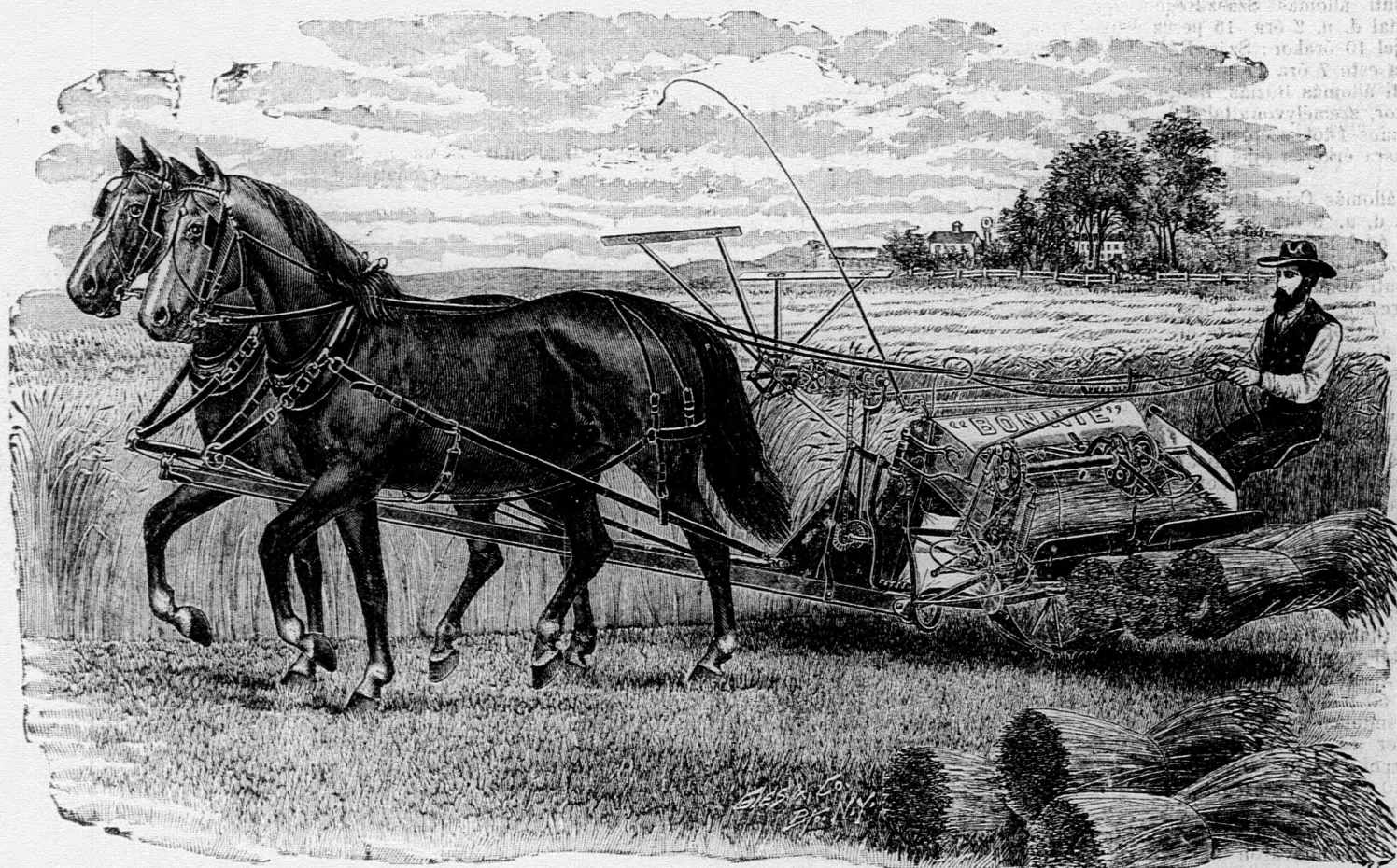
kőszén és coaks nagykereskedő.

TELEFON 26-27.

Mielőtt fűkaszáló- vagy aratógépekben szükségletét fedezné, minden gazda saját érdekében tekintse meg a

The Johnston Harvester Co.

a világ első amerikai aratógépgyárának készítményeit, melyekből a **KIZÁRÓLAGOS KÉPVISELETET** és mintaraktárt Magyarország részére mi birjuk.

Minden gépet megpróbálás, más gyártmányokkal összehasonlítás végett a tisztelt **gazdaközönség rendelkezésére bocsájtjuk.**

Bächer Rudolf és Melichár Ferencz

gépgyárosok

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Árajánlással készséggel szolgálunk.

64557/AIV. sz.

Fürdőhelyre utazók figyelmébe!

A f. évi fürdőévd tartama alatt Budapest keleti, illetve nyugoti pályaudvarról a hazai nevezetesebb fürdőhelyekre, illetve azok vasuti állomásaira a következő vonatösszetételek állanak fenn.

Alap, vasuti állomás Sárobgárd. Budapest k. p.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 15 perczkor, d. u. 3 óra 0 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 0 perczkor és este 8 óra 30 p.-kor; Sárobgárdra érkezés d. e. 8 óra 50 percz, d. u. 4 óra 51 percz, d. e. 11 óra 1 percz és éjjel 11 óra 31 p.-kor.

Barlangliget, vasuti állomás Szepes-Béla. Budapest k. p.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, személyvonattal este 8 óra 0 perczkor és azonkívül június 15-től szeptember 15-ig bezárólag gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 perczkor.

Kassán át Szepes-Bélára érkezés d. u. 4 óra 44 percz, d. e. 11 óra 37 p.-kor és d. e. 8 óra 30 p.-kor, továbbá Budapest keleti p. u.-ról indulás személyvonattal d. u. 5 óra 20 p.-kor.

Ruttkán át Szepes-Bélára érkezés d. u. 4 óra 44 perczkor, végül Budapest ny. p. u.-ról indulás személyvonattal éjjel 10 óra 45 p.-kor.

Zsolnán át Szepes-Bélára érkezés d. u. 4 óra 44 p.-kor.

Bártfa, vasuti állomás Bártfa. Budapest k. p.-ról induló gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, vagy személyvonattal reggel 7 óra 50 p.-kor és este 8 óra 0 perczkor, továbbá június 15-től szeptember 15-ig bezárólag indulás még egy gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 p.-kor, Bártfára érkezés este 7 óra 24 percz és d. e. 10 óra 33 perczkor, valamint június 15-től szept. 15-ig bezárólag d. u. 4 óra 33 p.-kor is.

Bázna, vasuti állomás Medgyes. Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 30 perczkor; — Aradon át személyvonattal éjjel 10 óra 0 perczkor; Medgyesre érkezés d. e. 9 óra 58 percz, éjjel 2 óra 29 percz és d. u. 4 óra 6 perczkor.

Bikszád, vasuti állomás Técső, vagy Szinyér-Váralja. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 50 perczkor; Miskolc—Szerencsén át Técsőre érkezés este 6 óra 2 perczkor és este 9 óra 58 perczkor. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. e. 9 óra 15 perczkor és este 7 óra 5 perczkor; Püspök-Ladány—Debreczenen át Técsőre érkezés éjjel 10 óra 50 percz, d. e. 8 óra 57 percz, este 9 óra 58 percz és d. e. 8 óra 57 perczkor; továbbá Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, vagy személyvonattal este 7 óra 5 perczkor és személyvonattal d. e. 9 óra 15 perczkor; Püspök-Ladány Debreczenen át Szinyér-Váraljára érkezés d. e. 8 óra 48 percz és este 9 óra 14 perczkor.

Borszék, vasuti állomás Szász-Régen. Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 15 percz és este 9 óra 15 perczkor; Aradon át személyvonattal éjjel 10 óra 0 perczkor; Szász-Régenbe érkezés reggel 6 óra 51 percz, d. u. 12 óra 16 percz és este 7 óra 17 perczkor.

Buziás, vasuti állomás Buziás. Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 30 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 30 perczkor, este 10 óra 35 p.-kor és ezeken kívül június 1-től szeptember 15-ig bezárólag gyorsvonattal d. e. 8 óra 15 perczkor; Buziásra érkezés éjjel 10 óra 19 percz, d. e. 10 óra 30 percz és d. u. 4 óra 14 perczkor.

Csiz, vasuti állomás Csiz. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor és d. u. 3 óra 45 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 35 p.-kor és vegyes vonattal éjjel 11 óra 0 perczkor; Füleken át Csizre érkezés d. e. 11 óra 59 percz, este 8 óra 35 perczkor, d. u. 4 óra 0 perczkor és reggel 8 óra 48 perczkor.

Czemeté, vasuti állomás Eperjes. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor és d. u. 2 óra 35 perczkor, személyvonattal reggel 7 óra 50 percz és este 8 óra 0 perczkor; Eperjesre érkezés d. u. 2 óra 10 percz, éjjel 10 óra 15 percz, d. u. 4 óra 46 percz és reggel 8 óra 2 perczkor.

Előpatak, vasuti állomás Földvár. Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 30 perczkor és Aradon át személyvonattal éjjel 10 óra 0 perczkor; Földvárra érkezés d. u. 1 óra 34 percz, reggel 7 óra 11 percz és este 9 óra 38 perczkor.

Feketehegy és Igló-Fürdő, vasuti állomás Igló. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, személyvonattal reggel 7 óra 50 percz és este 8 óra 0 perczkor; ezenkívül június 15-től szeptember 15-ig bezárólag gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 perczkor; Iglóra Kassán át érkezés d. u. 3 óra 2 percz, este 6 óra 35 percz, d. u. 12 óra 40 percz és reggel 6 óra 28 perczkor.

Gánóc, vasuti állomás Gánóc. Budapest k. p. u.-ról indulás személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor, este 8 óra 0 perczkor; Miskolcra Kassán át Gánócra érkezése este 7 óra 32 percz és d. e. 9 óra 35 perczkor.

Gyertyánliget (Kabola-Pojana), vasuti állomás Nagy-Bocskó. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, vagy személyvonattal d. e. 8 óra 50 perczkor. Miskolc, Szerencsén át érkezés Máramaros-Szigetre este 6 óra 50 percz, illetve éjjel 10 óra 50 p.-kor. Nagy-Bocskóra érkezés éjjel 12 óra 30 perczkor Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 15 p.-kor, személyvonattal d. e. 9 óra 15 perczkor és este gyorsvonattal 9 óra 15 perczkor, személyvonattal 7 óra 5 perczkor Püspök-Ladány—Debreczenen át Nagy-Bocskóra érkezés éjjel 12 óra 30 percz és d. e. 10 óra 38 perczkor.

Harkány, vasuti állomás Villány. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 15 perczkor és d. u. 3 óra 0 perczkor, személyvonattal reggel 8 óra 0 perczkor és este 8 óra 30 perczkor; Uj-Dombóváron át Villányra érkezés d. u. 1 óra 10 percz, este 9 óra 18 percz, d. u. 5 óra 24 percz és reggel 6 óra 39 perczkor.

Herkulesfürdő, vasuti állomás Herculesfürdő. Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. e. 8 óra 15 percz és d. u. 2 óra 30 perczkor, személyvonattal este 7 óra 56 percz, éjjel 12 óra 28 percz és d. u. 1 óra 7 p.-kor.

Kovácsna, vasuti állomás Kovácsna. Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 30 p.-kor; Aradon át gyorsvonattal d. u. 1 óra 55 perczkor; Kovácsnára érkezés este 6 óra 5 percz, d. u. 12 óra 33 percz és d. e. 8 óra 3 perczkor.

Koritnicza, vasuti állomás Rózsahegy. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, vagy vegyes vonattal éjjel 11 óra 0 perczkor és személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor; Ruttkán át érkezés Rózsahegyre d. u. 3 óra 42 perczkor, vagy d. u. 4 óra 10 perczkor és d. e. 10 óra 28 perczkor; továbbá Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor és személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor; Galantha, Zsolnán át érkezés Rózsahegyre d. u. 4 óra 10 perczkor és d. e. 10 óra 28 perczkor.

Lipik, vasuti állomás Lipik. Budapest keleti p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 15 perczkor, személyvonattal este 8 óra 30 perczkor Dugoselo, Banovajarugán át Lipikre érkezés este 6 óra 14 percz és p. u. 2 óra 17 perczkor.

Lublo, vasuti állomás Lubotin-Lublófürdő. Budapest k. p. u.-ról indulás személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor és este 8 óra 0 perczkor; Miskolc, Kassán át Lubotin-Lubló fürdőre érkezés este 6 óra 38 percz és d. e. 10 óra 14 perczkor.

Lucsivna, vasuti állomás Lucsivna fürdő. Budapest k. p. u.-ról indulás személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor és este 8 óra 0 perczkor; azonkívül június 15-től szeptember 15-ig bezárólag gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 perczkor; Kassán át Lucsivna fürdőre érkezés este 8 óra 8 percz, d. e. 10 óra 22 percz és reggel 7 óra 34 perczkor; továbbá Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, vegyes vonattal éjjel 11 óra 0 perczkor és személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor; Ruttkán át Lucsivna fürdőre érkezés este 6 óra 23 perczkor, azonkívül június 15-től szeptember 15-ig bezárólag d. u. 5 óra 51 perczkor és d. u. 12 óra 54 perczkor; végül Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor, személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor; Galantha Zsolnán át Lucsivna fürdőre érkezés este 6 óra 23 perczkor és június 15-től szeptember 15-ig bezárólag d. u. 5 óra 51 perczkor is és d. u. 12 óra 54 perczkor.

Lucski, vasuti állomás Liptó-Tepla. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, vegyes vonattal éjjel 11 óra 0 perczkor és személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor; Ruttkán át Liptó-Teplára érkezés d. u. 4 óra 22 perczkor d. u. 4 óra 0 perczkor és d. e. 10 óra 44 perczkor; továbbá Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor, személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor; Galantha Zsolnán át Liptó-Teplára érkezés d. u. 4 óra 22 perczkor és d. e. 10 óra 44 p.-kor.

Málnás, vasuti állomás Málnás fürdő. Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 30 perczkor; Aradon át gyorsvonattal d. u. 1 óra 55 perczkor, d. u. 12 óra 9 perczkor és reggel 8 óra 6 perczkor.

Marillavölgy, vasuti állomás Oravicza. Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 8 óra 15 perczkor és d. u. 2 óra 30 perczkor, személyvonattal este 7 óra 0 perczkor; Oraviczára érkezés este 7 óra 22 perczkor; éjjel 12 óra 55 perczkor, május és szeptember hónapokban d. e. 11 óra 20 perczkor, június 1-étől augusztus 31-éig bezárólag pedig d. e. 10 óra 54 perczkor.

Parád, vasuti állomás Parád. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 35 perczkor, személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor; Kaál-Kápolnán át Parádra érkezés este 6 óra 39 perczkor, és d. u. 12 óra 45 perczkor; továbbá Budapest k. p. u.-ról indulás személyvonattal d. e. 9 óra 35 perczkor és vegyes vonattal éjjel 11 óra 0 perczkor; Kis-Terennén át Parádra érkezés d. u. 2 óra 28 perczkor és d. e. 8 óra 28 perczkor.

Pável sörfürdő, vasuti állomás Máramaros-Sziget. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor; személyvonattal d. e. 8 óra 50 perczkor; Miskolc—Szerencsén át Máramaros-Szigetre érkezés este 6 óra 50 perczkor és éjjel 10 óra 50 perczkor; Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 15 p.-kor, személyvonattal d. e. 9 óra 15 perczkor és este 7 óra 5 perczkor, valamint gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor; Püspök-Ladány—Debreczenen át Máramaros-Szigetre érkezik éjjel 11 óra 25 perczkor, éjjel 10 óra 50 perczkor és d. e. 9 óra 50 p.-kor.

Pöstyén, vasuti állomás Pöstyén. Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 15 perczkor és éjjel 10 óra 45 perczkor; Pöstyénre érkezés d. e. 11 óra 38 percz, d. u. 4 óra 9 percz és reggel 4 óra 49 perczkor.

Rajecz, vasuti állomás Zsolna. Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 15 percz és éjjel 10 óra 45 perczkor; Galanthán át Zsolnára érkezés d. u. 2 óra 12 perczkor, este 8 óra 35 perczkor és d. e. 8 óra 44 perczkor; továbbá Budapest k. p. u.-ról gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, d. u. 3 óra 45 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 35 perczkor és vegyesvonattal éjjel 11 óra 0 perczkor; Ruttkán át Zsolnára érkezés d. u. 3 óra 0 perczkor, éjjel 11 óra 52 perczkor, este 8 óra 40 perczkor és d. u. 2 óra 0 perczkor.

Ránk-Herlány, vasuti állomás Kassa. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor és d. u. 2 óra 35 perczkor, személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor, este 8 óra 0 perczkor és június 15-étől szeptember 15-ig bezárólag gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 perczkor, Kassára érkezés d. u. 1 óra 6 perczkor, este 8 óra 28 perczkor, d. u. 3 óra 25 perczkor, reggel 5 óra 56 perczkor, és reggel 4 óra 30 perczkor.

Rozsnyó, vasuti állomás Rozsnyó. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor és d. u. 3 óra 45 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 35 perczkor, Füleken át Rozsnyóra érkezés d. u. 3 óra 1 percz, éjjel 11 óra 31 perczkor és este 7 óra 31 perczkor; továbbá Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, d. u. 2 óra 35 perczkor, ezeken kívül június 15-étől szeptember 15-ig bezárólag gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 perczkor; Miskolcra Rozsnyóra érkezés d. u. 3 óra 1 perczkor; éjjel 11 óra 31 perczkor, este 7 óra 31 perczkor és reggel 7 óra 44 perczkor.

Stósz, vasuti állomás Metzenzéf vagy Szolnok-Huta. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, d. u. 2 óra 35 perczkor és személyvonattal este 8 óra 0 perczkor; érkezés Metzenzéfre, Miskolc—Szepsin át d. u. 4 óra 25 p.-kor, éjjel 11 óra 30 perczkor és d. e. 10 óra 10 perczkor; Budapest k. p. u.-ról indulás személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor és este 8 óra 0 perczkor; Kassán, Margitfalun át Szolnok-Hutára érkezés este 8 óra 40 perczkor és d. e. 11 óra 20 perczkor.

Stubnya-fürdő, vasuti állomás Stubnya-fürdő. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor és d. u. 3 óra 45 perczkor, vegyes vonattal éjjel 11 óra 0 perczkor; Stubnya fürdőre érkezés d. u. 1 óra 43 perczkor; este 10 óra 8 perczkor, este 7 óra 7 perczkor és d. u. 12 óra 14 perczkor.

Szkléno, vasuti állomás Geletnek-Szkléno. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor és június 15-étől augusztus 31-éig bezárólag személyvonattal reggel 9 óra 35 perczkor is, Garam-Berzencén át Geletnek-Szklénóra érkezés d. u. 1 óra 24 percz, reggel 5 óra 19 percz, illetve este 6 óra 59 perczkor; továbbá Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 15 perczkor; személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor és június 15-étől augusztus 31-éig bezárólag személyvonattal reggel 6 óra 15 perczkor, illetve a gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor is. Párkány-Nánán át Geletnek-Szklénóra érkezés éjjel 10 óra 18 perczkor, d. e. 10 óra 18 perczkor, illetve d. u. 2 óra 14 perczkor.

Szliács, vasuti állomás Szliács. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 percz és d. u. 3 óra 45 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 35 percz, d. u. 5 óra 20 perczkor és vegyesvonattal éjjel 11 óra 0 perczkor; Szliácsra érkezés d. u. 12 óra 22 percz, este 8 óra 57 p., d. u. 5 óra 37 perczkor, reggel 4 óra 40 perczkor és d. e. 9 óra 0 perczkor.

Szobráncz, vasuti állomás Nagy-Mihály vagy Ungvár. Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 percz és d. u. 2 óra 35 perczkor, személyvonattal este 8 óra 40 perczkor; Miskolc, Sátoralja-Ujhelyen át Nagy-Mihályra érkezés d. u. 3 óra 28 perczkor, éjjel 10 óra 11 perczkor és d. e. 9 óra 33 p.-kor, Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor és d. u. 2 óra 35 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 50 percz és este 8 óra 40 perczkor; Miskolc, S.-A.-Ujhely, Csapon át Ungvárra érkezés d. u. 3 óra 54 percz, éjjel 10 óra 52 percz, este 7 óra 30 percz és d. e. 11 óra 32 perczkor.

Szolyva-Hársfalva, vasúti állomás Szolyva-Hársfalva, Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 35 perczkor, személyvonattal este 8 óra 40 p.-kor, Szerencsén át Szolyva-Hársfalvára érkezés éjjel 12 óra 10 perczkor és d. u. 1 óra 10 perczkor.

Tarcsafürdő, vasúti állomás Felső-Eőr, Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. e. 8 óra 50 perczkor és d. u. 1 óra 45 perczkor, személyvonattal reggel 6 óra 50 perczkor és este 9 óra 55 perczkor, Győrön át Felső-Eőrré érkezés d. u. 5 óra 45 perczkor, este 9 óra 28 perczkor, d. u. 5 óra 45 perczkor és d. e. 8 óra 40 perczkor.

Tátrai [fürdők], és pedig: Tátra-Füred, Alsó-Tátra-Füred és Uj-Tátra-Füred, vasúti állomás Poprád-Felka, Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor és este 8 órakor, ezenkívül június 15-től szeptember 15-éig bezárólag gyorsvonattal éjjel 10 óra 40 perczkor is: Miskolc-Kassán át Poprád-Felkára érkezés d. u. 3 óra 35 perczkor, este 7 óra 40 perczkor, d. e. 9 óra 42 perczkor, illetőleg reggel 7 óra 5 perczkor. Továbbá Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, vegyes vonattal éjjel 11 órakor és személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor: Ruttkán át Poprád-Felkára érkezés este 6 óra 40 perczkor és június 15-től szeptember 15-éig bezárólag este 6 óra 5 perczkor is és d. u. 1 óra 10 perczkor.

Végül Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor és személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor: Galantha, Zsolnán át Poprád-Felkára érkezés este 6 óra 40 perczkor, június 15-étől szeptember 15-éig bezárólag este 6 óra 5 perczkor is és d. u. 1 óra 10 perczkor.

Tátra-Lomnicz, vasúti állomás Tátra-Lomnicz. A fürdőévad tartama alatt, vagyis június 15-től szeptember 15-éig bezárólag, Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 10 perczkor, éjjel 10 óra 40 perczkor, személyvonattal reggel 7 óra 50 perczkor és este 8 órakor: Miskolc-Kassán át Tátra-Lomniczra érkezés d. u. 4 óra 47 perczkor, reggel 7 óra 50 perczkor, este 8 óra 25 perczkor és d. e. 10 óra 30 perczkor vagy vegyesvonattal éjjel 11 órakor és személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor; Ruttkán át Tátra-Lomniczra érkezése este 8 óra 25 perczkor és d. u. 4 óra 47 perczkor; végül Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor és személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor: Galantha, Zsolnán át Tátra-Lomniczra érkezés este 8 óra 25 perczkor és d. u. 4 óra 47 perczkor.

Teplicz, vasúti állomás Tepla-Trencsén-Teplicz, Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor, személyvonattal d. e. 9 óra 15 perczkor és éjjel 10 óra 45 perczkor; Tepla-Trencsén-Tepliczre érkezés d. u. 12 óra 42 perczkor, d. u. 5 óra 56 perczkor és reggel 6 óra 17 perczkor.

Thurzó-Füred, vasúti állomás Gölniczbánya, Budapest k. p. u.-ról indulás személyvonattal reggel 7 óra 50 p., és este 8 órakor, Kassa, Margitfalun át Gölniczbányára érkezés este 6 óra 40 perczkor és d. e. 8 óra 40 perczkor.

Tusnád, vasúti állomás Tusnád fürdő, Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, személyvonattal reggel 8 óra 30 perczkor és Aradon át gyorsvonattal d. u. 1 óra 55 perczkor, Tusnád fürdőre érkezés este 6 óra 44 perczkor, d. u. 1 óra 4 p.-kor és d. e. 8 óra 54 perczkor.

Vihnye, vasúti állomás Szentásfalú-Vihnye, Budapest k. p. u.-ról indulás gyorsvonattal reggel 7 óra 30 perczkor, személyvonattal d. u. 5 óra 20 perczkor, azonkívül június 15-ről augusztus 31-ig bezárólag személyvonattal d. e. 9 óra 35 perczkor, Garam-Berzencsén át Szentásfalú-Vihnyére érkezés d. u. 1 óra 32 perczkor, reggel 5 óra 30 perczkor és este 7 óra 10 perczkor, Budapest ny. p. u.-ról indulás gyorsvonattal d. u. 2 óra 15 perczkor, személyvonattal éjjel 10 óra 45 perczkor, azonkívül június 15-től augusztus 31-ig bezárólag személyvonattal reggel 6 óra 15 perczkor,

illetve gyorsvonattal reggel 7 óra 35 perczkor, Párkány-Nánán át Szentásfalú-Vihnyére érkezés éjjel 10 óra 7 perczkor, d. e. 10 óra 12 perczkor és d. u. 2 óra 7 perczkor.

Zajzon, vasúti állomás Brassó, Budapest k. p. u.-ról Kolozsváron át indulás gyorsvonattal este 9 óra 15 perczkor, személyvonattal d. e. 8 óra 30 perczkor, érkezés Brassóra d. u. 2 óra 9 perczkor és reggel 8 órakor. Aradon át gyorsvonattal indulás d. u. 1 óra 55 perczkor, személyvonattal éjjel 10 órakor, Brassóra érkezés reggel 5 óra 7 perczkor és éjjel 10 óra 25 perczkor. Ezen fürdőhelyek vasúti állomásaira Budapestről személyenként a következő menetdíjak fizetendők és pedig: Bpest keleti p. u.-ról: Bácsa, Brassó, Eperjes, Medgyes, Tésó, Szatmár, Máramaros-Sziget, Kassa, Nagy-Boeskő, Földvár, Maros-Vásárhely, Villány, Szolyva-Hársfalva, Liptó-Tepla, Lucsivna fürdő, Poprád-Felka, Zsolna, Rózsahegy, Stubbya-fürdő, Igló, Gánóc, Lubotin-Lubló fürdő, Rozsnyó, Ungvár, Margitfalva és Nagy-Mihály állomásokra gyorsvonat I. oszt. 12 frt. II. o. 8 frt., személyvonat I. o. 9 frt. II. o. 6 frt. III. o. 4 frt. Bácsán Meczenzére, Margitfalun Szomolnok-Hutára új menetjegyek váltandók.

Parádra Kis-Teremén át gyorsvonattal I. oszt. 5 frt 85 kr. II. oszt. 3 frt 90 kr., személyvonattal I. oszt. 4 frt 80 kr., II. oszt. 3 frt 20 kr. III. oszt. 2 frt.

Sárbogárdra gyorsvonattal I. oszt. 4 frt 50 kr. II. oszt. 3 frt., személyvonattal I. oszt. 3 frt 60 kr. II. oszt. 2 frt 40 kr. III. oszt. 1 frt 50 kr.

Csizre gyorsvonattal Füleken át I. oszt. 9 frt. II. oszt. 6 frt., személyvonattal I. oszt. 7 frt 20 kr. II. oszt. 4 frt 80 kr. III. oszt. 3 frt.

Bártfára gyorsvonattal I. oszt. 13 frt 80 kr. II. oszt. 9 frt 20 kr., személyvonattal I. oszt. 10 frt 80 kr. II. oszt. 7 frt 20 kr. III. oszt. 4 frt 75 kr.

Szliácsra gyorsvonattal I. oszt. 10 frt 50 kr., II. oszt. 7 frt., személyvonattal I. oszt. 8 frt 10 kr. II. oszt. 5 frt 40 kr. III. oszt. 3 frt 50 kr.

Felső-Eőrré személyvonattal I. oszt. 10 frt 80 kr. II. o. 7 frt 50 kr. III. o. 4 frt 90.

Szepes-Bela-Barlangliget gyorsvonattal 12 frt 90 kr. II. oszt. 8 frt 60 kr., személyvonattal I. oszt. 9 frt 90 kr. II. oszt. 6 frt 60 kr. III. oszt. 4 frt 40 kr.

Szász-Régenre gyorsvonattal I. oszt. 13 frt. II. oszt. 8 frt 80 kr., személyvonattal I. oszt. 10 frt. II. oszt. 6 frt 80 kr. III. oszt. 4 frt 50 kr.

Budapest nyugoti p. u.-ról Temesvár-Józsefváros, Herkulesfürdő, Oravicza, Tepla-Trencsén-Teplicz és Zsolna állomásokra gyorsvonattal I. oszt. 12 frt. II. oszt. 8 frt., személyvonattal I. oszt. 9 frt. II. oszt. 6 frt. III. oszt. 4 frt.

Pöstyénre gyorsvonattal I. oszt. 10 frt 50 kr. II. oszt. 7 frt., személyvonattal I. oszt. 8 frt 10 kr. II. oszt. 5 frt 40 kr. III. oszt. 3 frt 50 kr.

Geletnek-Szklénó és Szentásfalú-Vihnye gyorsvonattal I. oszt. 7 frt 20 kr. II. oszt. 4 frt 80 kr., személyvonattal I. oszt. 6 frt 60 kr. II. oszt. 4 frt 40 kr. III. o. 2 frt 75.

Buziásra gyorsvonattal I. oszt. 13 frt 20 kr. II. oszt. 8 frt 80 kr., személyvonattal I. oszt. 10 frt 20 kr. II. oszt. 6 frt 80 kr. III. oszt. 4 frt 50 kr.

Kovácsnára gyorsvonattal I. oszt. 14 frt. II. oszt. 9 frt 60 kr., személyvonattal I. oszt. 11 frt. II. oszt. 7 frt 60 kr. III. oszt. 5 frt.

Szinérváraljára személyv. I. oszt. 10 frt 50, II. oszt. 7 frt. III. oszt. 4.60 kr.

Málnásfürdőre gyorsvonattal I. oszt. 13 frt 60 kr. II. oszt. 9 frt 20 kr., személyvonattal I. oszt. 10 frt 50 kr. II. oszt. 7 frt. III. oszt. 4 frt 70 kr.

Tusnád-fürdőre gyorsvonattal I. oszt. 14 frt 20 kr. II. oszt. 9 frt 60 kr., személyvonattal I. oszt. 11 frt 20 kr. II. oszt. 7 frt 60 kr. III. oszt. 5 frt.

Lipikre személyvonattal I. oszt. 12 frt 60 kr. II. oszt. 8 frt 40 kr. III. oszt. 5 frt 50 kr.

Gölniczbányára gyorsvonattal I. oszt. 12 frt 20 kr. II. oszt. 8 frt 20 kr., személyvonattal I. oszt. 9 frt 20 kr. II. oszt. 6 frt 20 kr. III. oszt. 4 frt 15 kr.

Tátra-Lomniczra gyorsvonattal I. oszt. 12 frt 90 kr. II. oszt. 8 frt 60 kr., személyvonattal I. oszt. 9 frt 90 kr. II. oszt. 6 frt 60 kr. III. oszt. 4 frt 40 kr.

Budapest, 1898. évi április hó 30.

Az igazgatóság.

Most jelent meg

Amerikai mezőgazdaság.

MÁSODIK KIADÁS.

Irta:

SZILASSY ZOLTAN

az OMGE. szerkesztő titkárja, a „Köztelek“ felelős szerkesztője.

Eredeti fényképek és Vladár Ernő festőművész rajzai után készült számos képpel.

Bolttí ára 4 frt.

OMGE. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek

kedvezményes ára 3 frt 50 kr.

Megrendelhető a

„Köztelek“ kiadóhivatalában

(Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.)

Birtok haszonbérlet.

Borsodmege Szuhogy község határában, a bódva-völgyi vasut szondrói állomásától 10 percznyire **472 kat. hold szántó-föld, rét és erdőből álló tagosított birtok**, kellő gazdasági épületekkel és urilakkal ellátva az

1898-ik év őszén haszonbérbe kiadó

s azonnal átvehető.

5881

Bővebb értesítéssel szolgál tudakozódásokra

Vértessy Tivadar a borsodmegei gazdasági egyesület titkára,

Miskolc, Vármegyeház.

BIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-dik szám.

Gazdasági

irnok kerestetik

az angol osztrák bank rózsamajori gazdaságában (csajkás kerület Csurog és Zsablya mellett) azonnali belépésre.

Kivántatik némi szakértelem, továbbá a magyar, német és ha lehet a szerb nyelv tudása, a két előbbi írásban is.

Főkötvetelés jó jellem és nagyon szépírás. Csakis másolatokkal ellátott magyar és német nyelvben szerkesztett ajánlatok intézendők

Háy Sámuel igazgató urhoz

UJVIDÉKRE.

5946

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.
 Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.
 Igazgatóság tagok: ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf.
 Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönység általános elismerése szerint úgy a tűz- mint a jégbiztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönység éve óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.
 A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló jégbiztosításokat

és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.
Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.
 Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestén, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

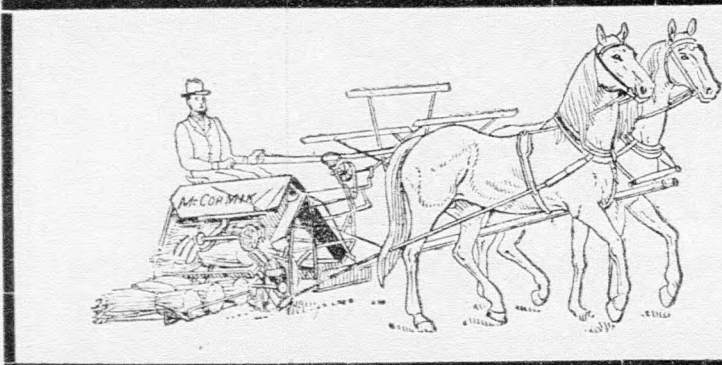
Magy. kir. államvasutak.
 13989 III. 1898. szám.

Üzletvezetőség Debreczenben.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szatmár állomásán 1898. évt. december hó 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik. Az 50 kros bélyeggel és — ajánlat a m. kir. államvasutak Szatmár állomásán levő vendéglői üzlet bérletére — felirattal ellátott, nemkülönb. a keltő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1898. évi június hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti levéllyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bantépenz fejében pedig 300 frt, azaz háromszáz forint készpénzben küldendők be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Tiszapalota, II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. n. 2—4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják. A feltételektől eltérő, vagy a kifüzdött határon túl beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogják. A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon válasszhasson.
 Debreczen, 1898. május 28.
 (Utánnyomás nem díjazatik.)

Az üzletvezetőség.

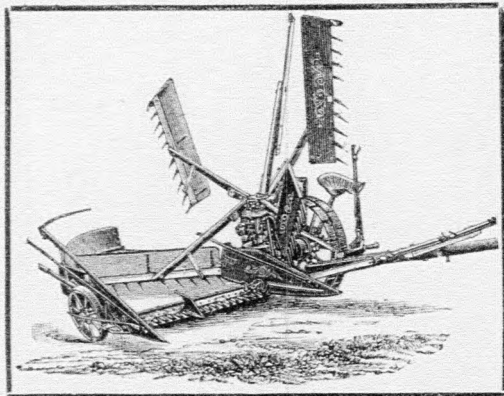

Mc CORMICK ARATÓ GÉPEK

a legjobb a világon, kéveketők és marokrakók;

Mc Cormick fűkaszálók, eredeti amerikai készülő, szénagereblyék és szénaforgatók legújantósbabban beszereshetők;

MÜLLER és WEISS
 cégénél 5446
 BUDAPESTEN, VI., Gyár-utca 66. sz.

ALBION fűkaszáló gépek,

ALBION marokrakó aratógépek,

HARRISON Mc. GREGOR & Co.
 angol gépgyárából,

melyek az összes hazai versenyeken kitüntetésben részesültek, legutóbb a turkevei gépversenyen **arany éremmel** díjaztattak, kaphatók

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál,

Budapest, V., Külső Váczi-ut 46. szám. 5406

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FONTOS földbirtokosok, gazdák és raktárállalatok stb.-nek.

Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézetem

ajánl igen csekély kölcsön-díj mellett 96 mtr. és 48 mtr. nagyságu felített kazalok, vasuti waggonok és más mezei termékek betakarására, továbbá 12 mtr. nagyságu behordáshoz alkalmas szekérponyvákat, miattal saját ponyvának beszerzése megtakaríttatik.

Ugyisintén **zsákok is kölcsönözhetnek** igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szereshetők be új és használt kátrányos és **telített ponyvák**, valamint **szekérponyvák** 3.10 kr. **zsákok** és 4-20 kr-ért, továbbá új és használt minden nembben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Minden 50%-kal olcsóbb mint bárhol. Ócska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

Magyar királyi államvasutak. 80335/98. szám.

NAGEL ADOLF, BUDAPEST, V., Arany János-utca 12.

HIRDETME NY.

(Tárgy.) Személyvonatoknak feltételes megállása Sándor 117. sz. órháznál.

A budapest-zimony-belgrádi vonalon közlekedő 906. és 906. sz. személyvonatok Szabadka és Csantavér állomások közt a 117. sz. órháznál levő »Sándor« nevű feltételes megálláshelynél f. évi június hó 5-től kezdve utasok fel- és leszállása céljából feltételesen meg fognak állani és pzdig a Budapest k. p.-ról reggel 7 óra 35 perczkor induló 906. sz. személyvonat délután 1 óra 53 perczkor, a Budapest k. p. u.-ra este 7 óra 35 perczkor érkező 905. sz. személyvonat pedig délután 1 óra 38 perczkor fog a nevezett megálláshelyről indulni.
 Budapest, 1898. évi május hó 27-én.
 (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Gazd. kötélárúk. ZSÁKOK, PONYVÁK,
 zsinegek, hevederek, tömlők, fehér ruhaterítők.
Tornaszerek, függőágyak és mindennemű hálók ipartelepe.
SEFFER ANTAL Budapest,
 IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
 Valódi angol **LAWN-TENNIS** gyári raktára.
 Gondos kiszolgálat. Vidékre árjegyzék szerint.

24,959/98. sz. Magy. kir. államvasutak. **Hirdetmény.**

Új személydijszabás életbeléptetése a zsebely-esákovár-böki h. é. vasuton.

Ezen vasuton f. évi július hó 1-től új személydijszabás lép életbe, melylyel a jelenlegi menetárai részben fölemeltetnek, részben pedig lejjebbittetnek. Ezen dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Budapest, Cseugery-utca 33. szám) 10 kr-ért kapható.
 Budapest, 1898. évi május hó 9-én.
 (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

70,255/C-IV. 98. Magy. kir. államvasutak. **HIRDETME NY.**

A szabadka-vörösegyházai viszonylat lejjebbítése.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a bács-bodrog vármegyei h. é. vasuton f. é. május hó 15-től kezdve a szabadka-vörösegyházai viszonylat a szomszédos forgalom 3-ik vonalszakaszából ugyanazon forgalom 2-ik vonalszakaszába lejjebbittetik.
 Budapest, 1898. május 9.
 (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Yorkshire tenyész sertéseket
 (nagy fehér fajta)
 a többszörösen kitüntetett tenyésznyájából ugyiszinte fajtisza simmenthali tenyészibikákat, emdeni ludakat, Pecking kacskákat, Plymout Rock tyukokat mindenkor jutányosan elad
Gutsverwaltung Freiling,
 Post Hörsching, Ober-Österr. 5923

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim költsége minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményai, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel a kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Kérjük
mindazokat, kik valamely jellegű hirdetésre ajánlatukat kiadóhivatalunkba küldik, (jellegű hirdetés címét nem közölhetjük), hogy azokhoz eredeti okiratokat ne csatoljanak, mert azokat semmi felelősséget nem vállalunk. Az ajánlatok megfelelő levélbélyeggel látandók el, mert a kiadóhivatal azt saját költségén nem továbbítja.

Együttal féltreértések kikerülése végett tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy kiadóhivatalunk állás köztetésével nem foglalkozik az üresedésben levő állásokat sem tartjuk nyilván, csakis a beküldött hirdetések közöttük lapunkban a megfelelő hirdetés díj előleges beküldése mellett. A kiadóhivatal.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Gazdasági
Irnok, nőlen, ki a gazdasági könyvtelben jártas, egy nagy bérzadásában azonnali belépésre kerestetik. Bizonyítvány-másolattal felszerelt ajánlatok „F.” jellegű alatt a kiadóhivatalba küldendők. Kik hasonló minőségben más iradalmakba működtek, előnyben részesülnek. 5990

Egy
elméleti és némi gyakorlati képzéssel bíró gazdasági irnok 200 ft. és egy gazdasági gyárkornok 150 forint készpénzilletéssel és főnöknői ellátással, junius elején, egy próbát követően állást nyervek ur bánsodroghmezei, futtatói uradalmában. Kellően felszerelt iradalmak az iradalmi igazgatósághoz Futtakra intezendők. 5924

Intéző
kerestetik
egy Pozsony megyei birtok részére. — Belépés júniusban. Fizetés 600 forint, szabad lakás, fa, világítás és tej. Ajánlatoknak a magyar és német nyelvet sző- és írásban bírni kell. Ajánlatok „W. S. 2265.” alatt a kiadóhivatalba küldendők. 5929

Magasabb
szófészeti tanfolyamot és gazdasági tanintézetet végzett s már ismertetésű kezeltetésben gyakorlattal is bíró, jó bizonyítványokkal ellátott, katonakötelezettségének eleget tett szülőkezelő keresek 70 cenzus-tralis hold esemeseszőlőm és 10 hold grümölösőm vezetésére. Fizetés 800 ft készpénz, lakás, ruhák, élelmentartás, kerti föld. — Fizetés szorgalmoz mérten fokozatosan emelkedő. Az állás több évig alkalmazásban volt francia szőlőkezelőm megbetegedése folytán azonnal betöltendő. Levelek, ajánlatok Rohoncgy. G. H. országos képviselő, Törökbesze cimzendenők. 5933

Tisza-Luczi
bérzadásában egy ispáni állás azonnal, esetleg június 1-én betöltendő, pályázók bizonyítványaik másolatával ellátott iradalmak alatti címre küldjék be. Grosz és Schwartz, Tisza-Lucz, Zemplén. 5945

Az újnepi
uradalmában egy intézői állás f. évi szeptember hó 1-én betöltendő. Gazdasági tanintézetet végzett, több évi gyakorlatl bíró, 40 évnél nem idősebb urak, bizonyítvány másolatokat és fizetési igényeiket feltüntető iradalmak alatti címre küldjék be. Grosz és Schwartz, Tisza-Lucz, Zemplén. 5949

Segéd-tiszt
állás van üresedésben somogy-megyén, földművelő gazdaságban. Pályázhatnak felsőbb tanintézetet végzett, s 3-4 évi gyakorlatl bíró, nőlen fiatal emberek. Kunfy, Gálosfa, u. p. Simonfa (Somogy megye). 5939

ÁLLÁST KERESŐK.
Számvivői
vagy raktárnoki állást keres egy kereskedelmi képzett gyakorlatl ember, ki könyvelés és magyar nyelv levezetésben jártas, gazdaságban mintszám-vivő, továbbá erdő és famanipulational alkalmazásban volt. Szíves megkeresések A. B. jellegű alatt a kiadóhivatalba kértetnek. 5708

Kezelőtiszt,
35 éves, nős, róm. kath., felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, 12 év óta egy belterjesen kezelt uradalmában mint ön-álló tiszt működik, szeszgyárat és egy nagy tehenészetet kezel, a mező- és erdőgazdaság minden ágában, a gazdasági könyvtelben jártas, még ma is felmondatlan állásban van, családi viszonyai miatt állást óhajt változtatni. Ajánlatokat „L. 12.” jellegű alatt a kiadóhivatalba. 5780

Sárvári
tejgazdasági szakiskolát végzett fiatal ember, képzettségének megfelelő állást keres. Jártas a tennivaló sajt készítésben. Állását azonnal eltolgathatja. Czim Jegenyési gazdaság Szedres, Tolna megye. 5918

Adai
földművelő iskolát végzett, nőlen, hadmentes egyén, beszéli magyarul, németül és tótul, f. évi június hó 15-ére uradalmában, esetleg bérzadásában gyakorlatl állást keres szerény javadalmazással. Czim a kiadóhivatalban. 5925

Gazdaszató
végzett fiatal ember június, július, augusztus, szeptember, esetleg október hónapokra állást keres. Czim: Nagy Elemér Bálványos-Váralja Szolnok-Dobokában. 5952

Egy
jó családból származó 21 éves római kath. vallású nőlen ember uradalmaknál kulusár vagy ehhez hasonló más minőségben alkalmazást keres. Wesselényi István, Eled Biarmegye. 5951

Földművelő
iskolát végzett, vizsgázott gépész, mind a két szakból több évi gyakorlatl, beszéli magyarul, tótul, 32 éves, nős, gazdaságban állást keres, egy kisebb gazdaság önálló vezetését is elfogadja, esetleg gépészeti kezelést is. Czim a kiadóhivatalban. 5803

Gazdasági
szakiskolát végzett, magyarul, németül, románul és szerbül beszélő, 28 éves, róm. kath., nős, gyermekkel együtt, 10 évi nagyobb bérzadásokban szerzett praxissal, két v. három ezer holdas birtokon kezelőtiszt állást keres szeptember v. október 1-ére. Fizetési igények szerények. Czim a kiadóhivatalban. 5948

Ispáni
állást keres, egy debreczeni földművelő iskolát végzett 27 éves, róm. kath., nős ispáni, a ki oly gazdaságban van 3 év óta alkalmazva; mint kezelőtiszt, mely nagyobb szőlőteleppel, nagyban dohánymelés és tehenészetel van egybekötve. Jelenlegi állását f. év végével óhajtana oly állással felváltani, hol fáradságtalan szorgalmával párosult hűségével jóval több megállapíthatná. Czim a kiadóhivatalban. 5947

Jó családból
való szorgalmas, fiatal, öregegy nő, teljesen megbízható, óhajtaná vidékre házzetelőnőnek, gazdaságnak állandóan alkalmaztatni. A háztartást, báromlányt nevelést tökéletesen érti, igen jó bizonyítványai vannak. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban megtudható címre kértetnek. 5949

Tejgazdasági
szakiskolát végzett nős egyén, mint fötehenés, tehenészgazda vagy sajtmester kívánna nielőbb alkalmazást. — Czim a kiadóhivatalban. 5944

Segéd-tisztnek
ajánkozik adai földművelő iskolát végzett, gyakorlatl bíró 25 éves nőlen, hadmentes egyén, beszéli magyarul és szerbül; állást bármikor elfogallhatja. Czim Sztákius Radivoj, O-Beose. 5943

ÁLLATOK.
Igen szép, válogatott törőstarka simmenthal jellegű 1-2, (8) éves 5488

növendék ökor és üsző borjakat megvételre ajánlanak KLEIN ÉS SPITZER
Kis-Czellli kereskedők.
Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Öt darab
kiváló szőp 14 éves 7/8 törű házőkérés Hampshire - Down kos eladó. Bővebb értesítéssel szolgál a Badjjevinai Intezőség (Slavonia). 5921

VEGYESÉK.
Haszonkelt.
900 hold kitűnő buzatermő föld kiadó. Czim a kiadóhivatalban megtudható. Ügynekők kizárva. 5883

Vízhatlan
takaró
kölesön-ponyvák
minden nagyságban a legolcsóbb költséggel, új és egyszer használt vízhatlan ponyvák, új és használt mindennemű terményzárak, repceponyvák, ibonkent 2 ft 80 krtól fejtebb, kaphatók

KOHN ÉS STEIN
zsák- és ponyvagyári raktárban
BUDAPEST,
V. Béla-utca 5.

Kajszin baraczk
nagybirtokosoknál megvételre kerestetik, azonnali ajánlatok Kovács Lajos, vad. szárnyszerű terménykiviteléhez Kecskemétre kértetnek. 5931

Jutányos
áron eladó:
egy 4 lóerejű angol gyártmányu teljesen kijavított gőzcséplőgarnitúra; 5911
egy 8 lóerejű Clayton és Shuttleworth gyárbeli gőzcséplőgarnitúra, teljesen jó karban; 5912
egy 10 lóerejű Clayton és Shuttleworth gyárbeli legújabb szerkezetű, még nagyon kevésbé használt locomobil; 5913
egy 12 lóerejű kettős hengerű tökéletesen kijavított Garrett angol gyártmányu locomobil. **Weiser J. C.** mezőgazdasági gépgyártó Nagy-Kanizsán.

Birtok
bérbe esetleg eladó Abaui-Tornamégye termékeny völgyében, esetleg instructioval együtt. Belsőleg kivül áll 268^{1/2} hold szántóföld, 78 h. rét, 30^{1/2} h. legelő, 208 h. erdő és 9 h. szőlőhegyből. Czim a kiadóhivatalban. 5928

Birtokok
vételre és eladásra, valamint bérbe vételre és eladásra köztveti Preisch J. köztvető irodája Budapest, Király-utca 7. ajtó 30. 5843

Olcsó birtok
sürgősen eladó, gazdag Nyitra-völgyben, kevés készpénzzel, 108 hold föld, 13 rét, 130 talgyerő, 100 legelő, feltörhető, 3 kert, összesen 354. Félóra vasúttól. Ára 28 ezer. Czim a kiadóhivatalban. 5942

Ezer hold föld
1 évről 6 frt 50 krajárval bérbeadó, 700 hold szántó, a többi legelő, 30 hold dohánymelés, épületekkel teljesen ellátva, vasúti állomás 2 kilométerrel. Összel átvehető. Czim a kiadóhivatalban. 5941

A feketei
gazdaságban 35 drb. használt, de jó karban levő tejszállító bordó 31-32 literes, eladó. — Lamm Armin gazdasági intézősége Fekete-Pusztá, posta Lepsény. 5950

Vérfelefrissítés
cztőljából eserdebe ajánlok 2 db. igen szépen telet, 10 holdes Poland China kan malaczkot, hasonló fajából valókat. — B. Bányffy Ernő, Kolozs-Borsá (posta állomás). 5935

Repce, árpa és buza aratásra

SZABADALMAZOTT KEVE ÉS PORTIO

KÖTELEK
BELLAN MÁTÁS
BÁCS-CSEBEN
PROSPEKTUS INGYENES BÉRMENTE

Sok évi tartósságuk és más oknyok miatt olcsóbbak a száma-köteleknél, mit számtalan uradalom és gazda elismerő levelekben bizonyít.

A mesterséges borok készítésének
forgalomba hozatalának tilalmáról szóló **Törvény.**
Magyarozó jegyzetekkel ellátta:
Dr. LÓNYAY FERENCZ.
Ára 80 kr.

Birtokeladás
900 hold, nagyobb része szántóföld, kitűnő buzatermő terület, egy tagban Zalamegye jobbik részén, közel a vasúthoz, urak és elengedő gazdasági épületekkel, minden a legjobb karban 130,000 frt-ért kedvező fizetési feltételekkel eladó. 5% jövedelem a vételárból biztosított. Közvetlenül komoly nyelveknek „Dunántul” czim a kiadóhivatala. 5833

Nógrádmegyében
bérbeadó esetleg eladó 1000 magyarholdas birtok, melyből 400 hold szántó, 400 erdő, 45 rét, 9 bősőség, a többi legelő. Czim a kiadóhivatalban. 5819

A legjobb
vizhatlan
takaróponyvák
kizárk és cséplőgépre, repceponyvák és mindennemű terményzárak a legjutányosabban szerethetők be

FISCHER J.
zsák és ponyvagyári raktárban
Budapest, Nagykorona-u. 18. Ugyanott

Vízhatlan takaróponyvák igen mérsékelt díj mellett kölcsönbe is kaphatók.

Előfizetőink
megrendelhetik a „Gazdak Évkönyve” 1887-1896. évi, összesen **tíz évfolyamú, kötve 3 frt 60 kr. kedvezményárban** a „Gazdak Évkönyve” kiadóhivatalában: Budapest, VII., Rottenbiller-utca 34. Minden évfolyam eredeti bolti ára 2 frt. Ajánljuk e hasznos és dús tartalmu könyvek beszerzését. 5934

MEGJELENT
a „Köztelek Zsebnaptár” és „Köztelek Évkönyv” 1898-ik évre. Szerkesztik és kiadják: Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárjai. Az Évkönyv bővített tartalommal, a tavalyinál nagyobb terjedelemben, körülbelül 32,000 gazda és gazdaszítz pontos címével jelent meg. A két könyv előfizetési ára a „Köztelek” előfizetői részére 2 frt 20 kr. postadíjjal együtt. A két könyv csak együttesen rendelhető meg külön-külön nem kapható. Bolti ára 2 forint 50 krajárzár.

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25.

62273/98. sz.
Magyar királyi államvasutak HIRDETÉNY.
(A tanuló bérletjegyek kiadásának kiterjesztése.)

A magyar kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint a Budapest környékén fennálló tanuló bérletjegyek az alábbi árak mellett ezental a következő állomásokra is fogtak kiadni, és pedig: Budapest m. h. Budapest-Angyalföld, Budapest-kitérő, Ecsér, Ferencz-József laktanya, Gyömrő, Keresztur-kajcsibánya, Lőrincz-kajcsibánya, Rákóc-Csaba, Sződ, Tétény-Diósd és Városliget megállóhelyeknek Budapest keleti illetve nyugati pálya udvar állomással való forgalmában egy óra II. oszt. 4 frt, III. oszt. 2 frt 50 kr., három óra II. oszt. 10 frt, III. oszt. 6 frt. Aporka, Batta, Dömös átkelés, Nyáregyháza, Kis-Maros-Visegrad, Szent-István, Szent-Márton-Káta és Tápó-Ság megállóhelyeknek Budapest keleti, illetve nyugati p-udvar állomással való forgalmában egy óra II. oszt. 8 frt, III. oszt. 12 frt.

Ezen bérletjegyekre a m. kir. államvasutak helyi személy díjszabásában foglalt határozományok mérvadóak és azok a magy. kir. államvasutak igazgatóságának titkárságánál (Budapest Andrássy-ut 5.) válthatók. Budapest, 1898. évi ápr. hó 28 án. Az igazgatóság. (Utány. nem díjaztatik.)

HALDEK
magkereskedése
Budapest, Károly-körut 9. vásárol
nyári repczét, mustár magot, szt.-Iván rozstot, csomós ebirt, bibor heremagot, baltaczin magot.

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a vadódi becsérték alapján 20-60 év közt időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor pénztétet nem mondhat fel. Csekély kamattal törke is törlesztetik. Lebonnyoltság 14 nap alatt. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis a telekkönyvi kivonat, kataszteris. Czim:

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.
Legnagyobb Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van

Gőzmivelés.
 Nagyobb területek szántását gőzekével
 hajlandó vagyok elvállalni; épügy
 mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
 Érdeklődők kéretnek, hogy alantí czímemhez forduljanak.
 gőzszántási vállalkozó
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

GŐZEKÉK

BURRELL RENDSZER
KÖZVETLEN ERŐÁTVITEL
 miután fogaskerekek nincsenek, tehát erőmeg-
 takarítás és fokozottabb munkaképesség.
 Valamennyi létező Compound rendszer legegyszerű-
 ribbje, az alkatrészek csaknem felére leszállítva.
 Legkisebb szénfogyasztás. Kevés javítás.

Gőz-utihengerezők.
 Bizonyítványok és kimerítő leírások rendelkezésre
 állnak.

Meissner & Dietlein, Magdeburg.
 Burrell gőzeke-raktára.
 Gyakorlott képviselők kerestetnek.

A „Köztelek”
 előfizetőinek szives
 figyelmébe!

Alantí műnek teljes kiadvány-
 készletét átvevén, a „Borászati
 Lapok” előfizetőinek kedvez-
 ményes áron 15 forint helyett
 3 forintért adom; az összeg
 előleges beküldése ellen bér-
 mentve.

Magyarország
 földbirtokosai.

Kiadta: bellusi BAROSS Károly.
 A Magyarország földbirtokosai
 az összes nagybirtokosok, kö-
 zépbirtokosok, egyházi birtokok
 stb. özimeit, a birtok kiterje-
 désének és minőségének pon-
 tos megjelölésével tartalmazza,
 község járás és megye szerint,
 hiteles adatok alapján.
 Birtokvásárlásnál, hitelképessé-
 gek megállapításánál, megbiz-
 nható czímek gyűjtésénél, ár-
 jegyzékek stb. szétküldésénél
 nélkülözhetlen. — VASS József
 könyvkereskedése és mintá-
 antiquariuma. Budapest, VII.
 Erzsébet-körut 38. Kímélő
 árjegyzéket bérmentve
 küldöm.

Magy. kir. államvasutak. 13813/III. szám. Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Miskolc állomásán a vendéglői üzletre 1898. év. október hó 1-től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetiki

A vendéglőt bérbevenni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi június hó 25-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt:

„Ajánlat a miskolczi pályavendéglő bérletére 13813. számhoz” lepecsételt borítékban térítvény mellett nyújtásuk be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi június hó 24-én déli 12 óráig bánatpénzképen 1500 forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételni nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolczi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre — szabadon válasszhasson. Miskolc, 1898. május hó 28-án.

(Utányomat nem díjaztatik.) Az üzletvezetőség.

Már 2112 drb. Chilisalétrom-szóró van használatban.

A DOBRY-féle teljesen bevált s a legjobbnak elismert javított, szabadalmazott

„IDEAL”
 CHILISALÉTROM-SZÓRÓT,
 szabadalmazott vezetékesével,
 kétsoros kézierőre, négy-, öt-
 s több soros, valamint messze szóró vonóerőre, ajánl és
 árjegyzéket bővebb leirással kívánatra ingyen és bér-
 mentve küld

ANTON DOBRY gazdasági gépgyárai
 UNTER-CETNO és JUNGBUNZLAU, Csehország.

Már 2112 drb. Chilisalétrom-szóró van használatban.

A Chilisalétrom pontos és egyenletes szétosztása.

Nagy meglakartás a drága Chilisalétrommal.

Cs. kir. szab.

Vizmentes
 szövet-gyár

legnagyobb és legrégebbi az országban.
 ALAPITTATOTT 1831.
 16 KITÜNTETÉS.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI
 BUDAPEST, TELFS, BÉCS,
 V. Mária Valéria-utca 10. (Tirol.) I. Volksgarteng. 1.

Vizmentes takarók (ponyvák)
 kazalok, gépek, kocsik és vasúti kocsikra, olcsóbb és legjobb, elpusztíthatatlan minőségben, továbbá

Repcze-ponyvák, maggyűjtő-ponyvák, kender-tömlők, esőköpenyek és öltönyök kautschukkal és anélkül.
Gabona és lisztes zsákok, legjobb és legolcsóbb Tüzi és itatódredek. Sátrak.
 Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. Leggyorsabb kiszolgálás.
 Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjek határozottan **ELSINGER** gyártmányt kérni.

A szőlő és gyümölcsfák permetezésére, franciaországi tapasztalatok szerint a

rézszippan

bizonyult a leghatásosabb s viszonylag a legolcsóbb szer-
 nek. (Lásd Mezey Gyula gazd. akad. tanár úr ismerteté-
 sét a „Köztelek” mult évi 58-ik számában.)

100 liter rézszippan-habarékot, melegítés segélyével a vizen kívül 1/2 klg. rézgáliczból és 1 klg. gyantaszap-
 panból; hideg uton pedig 2 csomag gyantalisztes kecske-
 méti porból és 1/3 klg. mészből lehet előállítani. Egy cso-
 mag gyantalisztes kecskeméti pornak az ára 25 kr., a
 súlya 85 gramm, s tartalmaz 250 gramm gyantalisztet
 és 600 gramm kecskeméti port. Ezen anyagok a **rézszip-
 pan** elkészítése és alkalmazására vonatkozó utasítással együtt

MAYERFI ZOLTÁNTÓL Kecskeméten
 szerezhetők be. 5788

Lapunk bekötési táblája
 1 frt 36 krépt (portómentesen)
 kapható kiadóhivatalunkban.

Van szerencsénk ajánlani
 szavatolt tisztaságu

A legmagasabb díjakkal kitéüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen so-
 vány talajok javítására, kitünő hatásu az összes gabonaneműek, kapás és
 olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre,
 kiváltképen a rétekre. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb**
foszforsavtrágya tekintettel hatásának tartósságára, felülmúlja az
összes szuperfoszfátokat. A citrátban oldható foszforsav-tartalomért
 szavatosságot vállalunk, neteláni hiányt megtérítünk. Árajánlatokkal,
 szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviseletősége
 a magyar korona orsz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST,
 VII., Erzsébet-körut 34. szám.

Martellin a legfinomabb dohánynemesítő trágya kizárólagos eladása.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, (Köztelek).

As ország
 Egész év
 AZ ON
 F. é
 21. szám
 tüztünk k
 legmegfele
 című kö
 A pá
 ideje f. é
 amely ide
 Ezek köz
 a pályaza
 szerző al
 meg nem
 A pá
 tük Cserh
 démiai ta
 tőjét, Lin
 és Susch
 démiai g
 A fe
 művekről
 A „Közte
 gazdaságok
 és trágyak
 A p
 mondható
 érkeztek b
 abszolút r
 számmal
 nem volt
 munkák n
 tek is, m
 olyanok, n
 ki, tovább
 kívül hagy
 ADRIA
 kizá
 Fúk
 M
 Kitü